

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 5/2020

Cena \$ 2.50

MAY 2020

Svatá Zdislava z Křižanova

Letos uplyne 800 let od jejího narození a 25 let od jejího svatořečení

Kostel sv. Václava v Křižanově

„Pokaždé když padla zmínka o svaté Zdislavě, tak se o ní mluvilo jako o Zdislavě z Lemberka. To mi přišlo líto, protože rodiště měla v Křižanově,“ říká Nila Vodičková, iniciátorka památníku této světice v místě jejího narození.

Podle českého kalendáře slaví některé ženy a dívky toho jména své jmeniny už 29. ledna, církevní svátek sv. Zdislavy však připadá až na 30. květen. Svátá Zdislava se narodila kolem roku 1220 ve tvrzi či hradu Křižanově v dnešním moravském městečku Křižanov. Leží asi 8 km severovýchodně od města Velké Meziříčí. Svátá Zdislava zemřela roku 1252 ve věku pouhých 32–33 let na hradě Lemberk. Blahoslavenou byla prohlášena ve Vatikánu dne 28. 8. 1907 papežem Piem X., svatořečena byla v Olomouci dne 21. 5. 1995 Svátým Otcem Janem Pavlem II. Od roku 2000 je sv. Zdislava hlavní patronkou Lito-měřické diecéze, od roku 2002 patronkou Libereckého kraje.

Život sv. Zdislavy byl krátký a skončil brzy, už roku 1252. Jako by to tušila, prožívala všechno intenzivně. Přitom mnoho povahových vlastností zdědila po svém otci, panu Přibyslavovi z Křižanova. Oba rodiče sv. Zdislavy byli značně zámožní, vzdělaní a velmi zbož-

ní. Zdislava měla 4 mladší sourozence: 3 sestry a jednoho bratra. Své dětství a dívčí léta prožila ve vzorném rodinném prostředí, většinou na hradě Křižanově a snad také ve městě Brně.

Otec sv. Zdislavy byl jedním z důvěrníků českého krále Václava I. (panoval v letech 1230–1253). Roku 1238 byl králem jmenován do funkce královského kastelána na markrabském hradě Veveří, který leží cca 14 km SZ směrem od Brna. Později obdobnou funkci zastával na královském hradě v Brně. (Poznámka: Purkrabí, či kastelán byl tehdy správcem a současně strážcem hradu.) Brno bylo tehdy významným, hospodářsky rušným městem s rozsáhlými, bohatými koloniemi cizích kupců. Ti převáželi vzácné zboží na mezinárodní kupecké cestě začínající v italských Benátkách a končící u Baltského moře.

Zdislavin otec pan Přibyslav z Křižanova byl významnou osobností své doby. S jeho jménem se setkáváme v dobových královských listinách velmi často především proto, že v Brně zastával důležité úřady přemyslovské hradní správy města Brna. Byl velmi nakloněn křesťanským klášterům a jejich zbožným, vzdělaným a pracovitým řeholníkům. Viděl v nich budoucnost národa a přemyslovského státu. Zvláště si oblíbil cisterciácký řád, který všemožně podporoval. Žďárský kronikář vydává svědectví o tom, že pan Přibyslav z Křižanova „byl navenek rytíčem, ale ve svém nitru mnichem“. Pohřben byl v Minoritském kostele svatých Janů (sv. Jana Křtitele a sv. Jana Evangelisty) v Brně roku 1251.

Matkou sv. Zdislavy byla paní Sibyla. Do Českého království přišla jako mladá dvorní dáma ještě mladší princezny Kunhuty. Ta byla dcera římsko-německého krále Filipa Švábského a nevěstou budoucího českého krále Václava I. Dívka Sibyla pocházela ze Středozemí, z království Obojí Sicílie. V té době to byla jedna z kulturně nejvyspělejších zemí západní Evropy. Krásná mladá

Letecký snímek zámku v Křižanově na místě tvrze, kde se sv. Zdislava narodila

dívka jižního typu byla vzdělaná a upřímně zbožná. Zemřela dne 1. 1. 1262, pohřbena byla ve žďárském kostele, který založila. Žďárský klášter měla ve zvláštní oblibě, věnovala mu vzácně vypracovanou Bibli.

Svatá Zdislava se provdala velmi mladá. Bylo jí něco přes 15 roků když si vzala za manžela pana Havla z Jablonného a Lemberka, českého velmože z rodu Markvarticů. Ten byl pánem jím nedávno zbudovaného hradu Lemberka v severních Čechách. Hrad byl postaven v nepropustných lesích blízko severní hranice Čech mezi Lužickými a Jizerskými horami. Pan Havel z Jablonného a Lemberka měl v erbu zlatého lva (lvici) v modrém poli. Hrad se proto původně jmenoval Löwenberg, což čeští obyvatelé zkomolili na Lemberk. Dávat všemu německé názvy znamenalo tehdy v Českém království „držet krok s dobou“. Je také pozoruhodné, že si čeští panovníci a přední šlechtici s oblibou brali za manželky německé princezny a šlechtičny. Poněmčování Českého království toho času pokračovalo úspěšně a velmi rychle...

Pokračování na str. 14

Obrázek na titulní straně:
Socha svaté Zdislavy uprostřed památníku této slavné rodačky na náměstí v Křižanově

Svatá Zdislavo, stmel naše rodiny věrnou a posvátnou láskou

Nástěnný reliéf sv. Zdislavy a jejího manžela
Havla z Lemberka v kostele v Křižanově

Vraťme se do historie,
co čas ve víře znamená?
V erbů lev tu pravdu kryje.
I gotik brána kamenná
a věž pyšně zvedá hlavu
při vzpomínce na Zdislavu.
Ta, provdána za rytíře,
paní a matka dětí čtyř,
pevná v lásce k Bohu, víře,
k lidu, co těžký nese kříž,
a jak jí hlas srdce radí,
sestupuje do podhradí.
Ji milost boží provázela
a modlitba, zdroj zázraků,
tak nemocní jsou zdraví zcela
a slepým jas dán do zraku,
co důkaz božích smilování
za prosby leberské paní.
Dnes v odkazu starých listin
kámen soch a vážné stromy
s kmeny zkrivenými místy,
sborem šeptající: To my,
v čas zmítaný jak lodi vrak,
střežíme ten sarkofág
v poutním chrámu uložený
k prosbám, když duše lidu lká,
světice a vzácné ženy
Zdislavy, paní z Lemberka.

Jiří Cenek, Česká republika

Lid český z víry staleté, jenž k tobě, Kriste, vzhlíží,
s důvěrou, s myslí dítěte tvář zvedá k tvému kříží.
A před oltářem tvým vždy věrně kleká s ním
Zdislava, dívka Páně.

Přes věky až po dnešní den nám její příklad září.
Moudrost i krásu českých žen má v oslavené tváři.
Svých pozemských pár let rozvila v rajský květ
Zdislava, dívka Páně.

S matkou i celou rodinou čítala v Boží zvěsti.
Mír plnil duši nevinnou, dech domova a štěstí.
Dnem, nocí, v každý čas, všim promlouval ten hlas
k Zdislavě, dívce Páně.

Ten Boží hlas jí pověděl / o vlastní cestě kříže.
Dům opustila, jak Pán chtěl, dál do hor, k nebi blíže.
Bídu a kamení v chléb lásky promění
Zdislava, dívka Páně.

Muž si jen útlou dívku bral, nad ženou nyní žasne:
hlas tichý, jenž v ní zpívá dál, sepjaté ruce krásné,
vše jsou teď nástroje pro službu pokoje
Zdislavě, dívce Páně.

Matka svých dětí matkou všech, všech potřebných se stává.
Ne křik a pláč, už pouhý vzdech v ní soucit rozžehává.
Prosícím staví dům od země k nebesům
Zdislava, dívka Páně.

Zdislavo, ženo z našich žen, růžičko požehnaná:
když kdokoliv z nás obtížen, když v srdci páli rána,
skoť se k nám ze slávy, ty hvězdo Moravy,
Zdislavo, dívko Páně!

Kancionál - píseň č. 834

LITURGICKÁ ČTENÍ

5. neděle velikonoční - 10. května 2020

1.ČTENÍ - Sk 6,1-7

Čtení ze Skutků apoštolů.

V těch dnech, když počet učedníků rostl, začali helénisté projevovat proti Hebrejům nespokojenost, že prý jejich vdovy jsou při každodenním podělování zanedbávány. Dvanáct apoštolů proto svolalo veškeré množství učedníků a řekli: „Nebylo by správné, abychom my zanedbávali Boží slovo a sloužili při stole. Proto, bratři, vyberte ze svého středu sedm mužů, kteří mají dobrou pověst a jsou plní Ducha a moudrosti, a my je ustanovíme pro tento úkol. My však se chceme nadále věnovat modlitbě a službě slova.“ Ten návrh se zalíbil celému shromáždění. Vyvolili tedy Štěpána, muže plného víry a Ducha svatého, dále Filipa, Prochora, Nikanora, Timona, Parmena a Mikuláše, proselytu z Antiochie. Postavili je před apoštoly a oni na ně za modlitby vložili ruce. Boží slovo se šířilo stále více a počet učedníků v Jeruzalémě velmi rostl. Také velké množství kněží poslechlo a přijalo víru.

2.ČTENÍ - 1 Petr 2,4-9

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Milovaní! Přistupujte k Pánu, k živému kameni, který lidé sice odhodili, ale který je v Božích očích vyvolený a vzácný, a vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám, svatým kněžstvím, které přináší duchovní oběti. Bohu příjemné skrze Ježíše Krista. V Písmu o tom stojí: 'Tlče kladu na Sión kámen vyvolený a vzácný, kámen nárožní. Kdo v něj uvěří, jistě nebude zklamán.' Vám tedy, protože věříte, přináší čest, ale těm, kdo nevěří, je to 'kámen, který lidé při stavbě odhodili, ale právě on se stal kvádrem nárožním, kamenem, na který se naráží, balvanem, přes který se klopýtá'. Narážejí na něj, protože odmítli přijmout víru. K tomu také byli určeni. Vy však jste 'rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví, abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu.

EVANGELIUM - Jan 14,1-12

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Ať se vaše srdce nechvěje! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby nebylo, řekl bych vám, že odcházím vám připravit místo? A když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu si vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já. Cestu, kam já jdu, znáte.“ Tomáš mu řekl: „Pane, nevíme, kam jdeš. Jak můžeme znát cestu?“ Ježíš mu odpověděl: „Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho už znáte a viděli jste ho.“ Filip mu řekl: „Pane, ukaž nám Otce - a to nám stačí.“ Ježíš mu odpověděl: „Filipe, tak dlouho jsem s vámi, a neznáš mě? Kdo viděl mne, viděl Otce. Jak můžeš říci: 'Ukaž nám Otce'? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která k vám mluvím, nemluvím sám ze sebe; to Otec, který ve mně přebývá, koná své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně. Když nevěříte, věřte aspoň pro ty skutky. Amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i ten bude konat skutky, které já konám, ba ještě větší bude konat, protože já odcházím k Otci.“

6. neděle velikonoční - 17. května 2020

1.ČTENÍ - Sk 8,5-8.14-17

Čtení ze Skutků apoštolů.

Filip přišel do hlavního samarského města a hlásal tam Krista. Všichni lidé dávali pozor na to, co Filip mluví, protože slyšeli a viděli, že dělá zázraky. Z mnoha posedlých totiž vycházeli nečistí duchové s velkým křikem. Také bylo uzdraveno mnoho ochrnutých a chromých. Celé město se z toho převelice radovalo. Když se apoštolové v Jeruzalémě dověděli, že Samařsko přijalo Boží slovo, poslali k nim Petra a Jana. Ti tam přišli a modlili se za ně, aby dostali Ducha svatého. Do té doby totiž na nikoho z nich nesestoupil, byli jen pokřtěni ve jménu Pána Ježíše. Vložili tedy na ně ruce, a oni přijali Ducha svatého.

2.ČTENÍ - 1 Petr 3,15-18

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Milovaní! Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu a buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje, ale ovšem s jemností a skromností. Musíte však mít přitom sami dobré svědomí! Pak se budou muset zastydět za své špatné řeči ti, kdo pomlouvají vaše dobré křesťanské chování. Je přece lépe, abyste snášeli utrpení - chce-li to tak Bůh - za to, že jednáte dobře, než za to, že jste udělali něco špatného. Vždyť i Kristus vytrpěl jednou smrt za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás smířil s Bohem. Byl sice usmrčen podle těla, ale podle ducha dostal nový život.

EVANGELIUM - Jan 14,15-21

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Jestliže mě milujete, budete zachovávat má přikázání. A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy. Svět ho nemůže přijmout, protože ho nevidí a nezná. Vy ho znáte, neboť přebývá u vás a bude ve vás. Nenechám vás sirotky. Zase k vám přijdu. Ještě krátký čas, a svět mě už neuvidí, ale vy mě zas uvidíte, protože já jsem živ a také vy budete živi. V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci a vy ve mně jako já ve vás. Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje, a kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec a také já ho budu milovat a dám se mu poznat.“

Slavnost Nanebevstoupení Páně 21. května 2020

1.ČTENÍ - Sk 1,1-11

Čtení ze Skutků apoštolů.

Ve své dřívější knize jsem pojednal, milý Theofile, o všem, co Ježíš konal a čemu učil až do dne, kdy byl vzat do nebe. Předtím dal svým vyvolaným apoštolům příkaz skrze Ducha svatého. Po svém utrpení jim poskytl mnoho důkazů, že žije: po čtyřicet dní se jim zjevoval a mluvil o Božím království. Když s nimi jedl, přikázal jim, aby neodcházeli z Jeruzaléma, ale čekali na Otcovo zaslíbení: „Vždyť jste přece o tom ode mě slyšeli: Jan křtil vodou, ale vy budete pokřtěni Duchem svatým za několik málo dní.“ Tu se ho

ptali ti, kteří s ním byli: „Obnovíš teď, Pane, v Izraeli království?“ On jim však řekl: „To není vaše věc, abyste věděli čas a okolnosti, jak je Otec z vlastní moci ustanovil. Ale až na vás sestoupí Duch svatý, dostanete moc a budete mými svědky v Jeruzalémě, v celém Judsku a Samařsku, ano až na konec země.“ Když to pověděl, byl před jejich zraky vyzdvížen a oblak jim ho vzal z očí. Hleděli upřeně k nebi za ním, jak odchází, a najednou vedle nich stáli dva muži v bělostných šatech a řekli: „Lidé z Galileje, proč tak stojíte a hledíte k nebi? Tento Ježíš, který byl vzat od vás do nebe, přijde zase právě tak, jak jste ho viděli, že odchází do nebe.“

2. ČTENÍ - Ef 1,17-23

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Efesanům.

Bratři! Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, ať vám udělí dar moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat, takže budete moci mít o něm správné poznání. On ať osvíti vaše srdce, abyste pochopili, jaká je naděje těch, které povolal, jaké poklady slávy skrývá křesťanům jeho dědictví a jak se ukazuje na nás, na věřících, jeho nesmírně velká moc působením jeho všemohoucnosti. Ta se už projevila, když Krista vzkřísil z mrtvých a posadil ho po své pravici v nebi: vysoko nad všechna knížata, mocnosti, síly, panstva - a jak jen se ještě jmenují všechny hodnosti a to nejen v tomto věku, ale i v budoucím. Ano, všechno podřídil pod jeho nohy. A jeho dal jako svrchovanou hlavu církvi: ona je jeho tělem, plností toho, který naprosto všechno ovládá.

EVANGELIUM - Mt 28,16-20

Zakončení svatého evangelia podle Matouše.

Jedenáct učedníků odešlo do Galileje na horu, kam jim Ježíš určil. Uviděli ho a klaněli se mu, někteří však měli pochybnosti. Ježíš k nim přistoupil a promluvil: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!“

7. neděle velikonoční - 24. května 2020

1. ČTENÍ - Sk 1, 12-14

Čtení ze Skutků apoštolů.

Když byl Ježíš vzat do nebe, apoštolové se vrátili do Jeruzaléma z hory, která se nazývá Olivová. Je blízko Jeruzaléma, vzdálená jenom délkou sobotní cesty. A když přišli zase do města, vystoupili do hořejší místnosti, kde bydleli Petr a Jan, Jakub a Ondřej, Filip a Tomáš, Bartoloměj a Matouš, Jakub Alfeův, Šimon Horlivec a Juda, Jakubův bratr. Ti všichni jednomyslně setrvali v modlitbách spolu se ženami, s Ježíšovou matkou Marií a s jeho příbuznými.

2. ČTENÍ - 1 Petr 4, 13-16

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Milovaní! Radujte se, že máte účast na utrpení Kristově, abyste také mohli radostně jásat při jeho slavném zjevení. Když musíte snášet urážky pro Kristovo jméno, blaze vám, neboť na vás spočívá Duch slávy, to je Duch Boží. Ať nikdo z vás netrpí proto, že zavraždil nebo okradl, že někomu ublížil nebo jen že se míchal do záležitostí druhých lidí. Trpí-li však, že je křesťanem, za to se stydět nemusí; spíše ať Boha velebí, že je křesťanem.

EVANGELIUM - Jan 17, 1-11a

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš pozvedl oči k nebi a modlil se: „Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe. Obdařil ho mocí nade všemi lidmi, aby dal věčný život všem, které jsi mu dal. Věčný život pak je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. Já jsem tě oslavil na zemi: dokončil jsem dílo, které jsi mi svěřil, abych ho vykonal. Nyní oslav ty mne u sebe, Otče, slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět. Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a mně jsi je dal a zachovali tvoje slovo. Nyní poznali, že všechno, co mi dal, je od tebe; vždyť slova, která jsi dal mně, dal jsem jim. Oni je přijali a skutečně poznali, že jsem vyšel od tebe, a uvěřili, že jsi mě poslal. Já prosím za ně. Neprosím za svět, ale za ty, které jsi mi dal, vždyť jsou tvoji; a všechno mé je tvé a všechno tvé je mé. V nich jsem oslaven. Už nejsem na světě, ale oni jsou na světě; a já jdu k tobě.“

Vigilie Slavnosti Seslání Ducha svatého 30. května 2020

Tato vigilie se slaví podobně jako Velikonoční vigilie v předvečer samotné slavnosti. Je škoda, že ve většině našich kostelů je opomíjena na rozdíl od okázalého slavení vigilie na Velikonoce. V době pandemie si můžeme tuto vigilii prožít soukromě.

V přímém přenosu na Facebooku:

Česká misie - Brookfield, IL

Zde jsou čtení z bohoslužby slova:

1. ČTENÍ - Gen 11,1-9

Čtení z první knihy Mojžišovy.

Celá země byla jednotná v jazyku i slovech. Když lidé přitáhli od východu, našli rovinu v zemi Šinear a usadili se tam. Tu řekli jedni druhým: „Pojďme, udělejme si cihly a vypalme je v ohni!“ Cihel používali jako kamene a asfaltu jako malty. Řekli: „Pojďme, vystavme si město s velmi vysokou věží a proslavme se tím, abychom se nerozptýlili po celé zemi!“ Hospodin sestoupil, aby se podíval na město a na věž, kterou lidé stavěli. Hospodin řekl: „Všichni jsou jeden lid a mají jeden jazyk. A to je jen začátek jejich počínání! Pak jim nebude nic nemožného z toho, co se jim zamane udělat. Pojďme, sestupme a uvedme tam jejich jazyk ve zmatek, aby jeden druhému nerozuměl!“ A tak je Hospodin odtamtud rozptýlil po celé zemi a přestali stavět město. Proto mu bylo dáno jméno Babylón, poněvadž tam Hospodin zmátl jazyk celé země. Hospodin je odtamtud rozptýlil po celé zemi.

2. ČTENÍ - Ex 19,3-8a.16-20b

Čtení z druhé knihy Mojžišovy.

Mojžíš vystoupil k Bohu a Hospodin na něj zavolal z hory: „Tak řekneš Jakubovu domu a oznámíš synům Izraele: Sami jste viděli, co jsem udělal Egypťanům, jak jsem vás nesl na orlích křídlech a dovedl vás k sobě. Nuže, budete-li mě skutečně poslouchat a mou smlouvu zachovávat, budete mým vlastnictvím mezi všemi národy, neboť mně patří celá země. Budete mi královstvím kněží a svatým lidem. To jsou slova, která řekneš izraelským synům.“ Mojžíš přišel, svolal přední muže v lidu a předložil jim všechna tato slova, která mu přikázal Hospodin. Všechni lid svorně odpověděl: „Všechno, co mluvil Hospodin, splníme!“ Když nastalo ráno třetího dne, bylo slyšet hromobití, bylo vidět blesky i černý mrak nad ho-

rou a mohutně zazníval zvuk polnice. Všechny lid v táboře se třásl. Mojžíš vyvedl lid z tábora vstříc Bohu a zůstali stát na úpatí hory. Hora Sinaj byla celá zahalena v kouř, poněvadž Hospodin na ni sestoupil v ohni. Vystupoval z ní kouř jako dým z pece a celá hora se velmi třásla. Zvuk polnice se mocně šířil a silil. Mojžíš začal mluvit a Bůh mu za hromu odpovídal. Hospodin sestoupil na horu Sinaj, na její vrchol, a povolal Mojžíše na vrchol hory.

3. ČTENÍ - Ez 37,1-14

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Hospodinova ruka na mně spočinula; Hospodin mě v duchu vyvedl a přivedl do širokého údolí, které bylo plné kostí. Pak mi poručil jít kolem nich - bylo jich totiž na širém poli velmi mnoho a byly již velmi vyschlé a řekl mi: „Synu člověka, mohou tyto kosti ožít?“ Odpověděl jsem: „Pane, Hospodine, ty to víš!“ Pak mi pravil: „Prorokuj o těchto kostech! Řekneš jim: Suché kosti, slyšte Hospodinovo slovo! Tak praví Pán, Hospodin, těmto kostem: Vdechnu vám dech života a znovu ožijete. Dám na vás zase šlachy, přikryji vás masem, potáhnu vás kůží, dám vám dech života a ožijete. Tak poznáte, že já jsem Hospodin.“ Prorokoval jsem tedy, jak mi bylo rozkázáno. Když jsem prorokoval, nastal hluk, veliké chrastění, kosti se spojovaly jedna s druhou. Viděl jsem pak, jak se na nich objevily šlachy, vyrostlo maso, svrchu je potáhla kůže, ale nebyl v nich život. Potom mi řekl: „Prorokuj k dechu (životu), prorokuj, synu člověka, a řekni dechu života: Tak praví Pán, Hospodin: Přijď, dechu života, od čtyř větrů a věj na tyto zabitě, ať ožijí!“ Když jsem prorokoval, jak mi poručil, vešel do nich dech života, ožili a postavili se na nohy - byl to velmi veliký zástup. Pak mi řekl: „Synu člověka, tyto kosti, to je celý Izraelův dům. Stále jen říkají: Uschly naše kosti, zhynula naše naděje, veta je po nás! Proto prorokuj a řekni jim: Tak praví Pán, Hospodin: Hle, já otevíru vaše hroby, vyvedu vás z nich, můj lide, a přivedu vás do izraelské země. Tu poznáte, že já jsem Hospodin, až otevíru vaše hroby a vyvedu vás ven, můj lide! Vdechnu vám svého ducha a ožijete, usídlím vás ve vaší zemi, a tak poznáte, že já, Hospodin, jsem to řekl a vykonal praví Hospodin.“

4. ČTENÍ - Joel 3,1-5

Čtení z knihy proroka Joela.

Toto praví Pán: „Vyleji svého ducha na všechny lidi, vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít věštecké sny a vaši jinoši uží vidění. Ale i na své služebníky a služebnice vyleji v oněch dnech svého ducha. Neochvějné úkazy způsobím na nebi i na zemi; krev, oheň a sloupy dýmu. Slunce se zatmí, měsíc zkrvaví, než přijde Hospodinův den, veliký a strašný. Spasí se ten, kdo bude vzývat Hospodinovo jméno, neboť na hoře Siónu, v Jeruzalémě bude spása, jak pravil Hospodin. Mezi zachráněnými budou ti, které Hospodin povolá.“

EPIŠTOLA - Řím 8,22-27

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Víme, že celé tvorstvo zároveň sténá a spolu trpí až doposud. A není samo. I my, ačkoliv už máme první dary Ducha, i my sami uvnitř naříkáme a očekáváme své přijetí za syny, vykoupení našeho těla. Naše spása je zatím pouze předmětem naděje. Je-li však předmět naděje vidět, už to není naděje. Co už někdo vidí, jak by v to mohl doufat? Ale doufáme-li v něco, co ještě nevidíme, čekáme na to s vytrvalostí. Právě tak i Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti. Vždyť ani nevíme, oč se máme

vlastně modlit. A tu sám Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit, a Bůh, který zkoumá srdce, ví, co Duch žádá, a že jeho přimluva za křesťany je ve shodě s Boží vůlí.

Zpěv před evangeliem

Aleluja. Přijď, Duchu svatý, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky. Aleluja.

EVANGELIUM - Jan 7,37-39

Slova svatého evangelia podle Jana.

V poslední, hlavní den svátků Ježíš stál v chrámě a hlasitě zvolal: „Kdo žízní, ať přijde ke mně a pije, ten, kdo ve mě věří. Jak říká Písmo, potečou proudy vod z jeho nitra.“ To řekl o Duchu, jehož měli dostat ti, kdo v něho uvěřili. Dosud totiž Duch nebyl dán, protože Ježíš nebyl ještě oslaven.

Slavnost Seslání Ducha svatého 31. května 2020

1. ČTENÍ - Sk 2,1-11

Čtení ze Skutků apoštolů.

Nastal den letnic a všichni byli společně pohromadě. Najednou se ozval z nebe hukot, jako když se přizene silný vítr, a naplnil celý dům, kde se zdržovali. A ukázaly se jim jazyky jako z ohně, rozdělily se a nad každým z nich se usadil jeden. Všichni byli naplněni Duchem svatým a začali mluvit cizími jazyky, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali. V Jeruzalémě bydleli zbožní židé ze všech možných národů pod nebem. Když se ten zvuk ozval, hodně lidí se sběhlo a byli ohromeni, protože každý z nich je slyšel, jak mluví jeho vlastní řečí. Žasli, divili se a říkali: „Ti, co tak mluví, nejsou to všichni Galilejci? Jak to tedy, že každý z nás slyší svou mateřštinu? My Parthové, Médové, Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judska a Kappadokie, Pontu a Asie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a lybijského kraje u Kyrény, my, kteří jsme připutovali z Říma, židé i proselyté, Kréťané i Arabové: slyšíme, jak našimi jazyky hlásají velké Boží skutky.“

2. ČTENÍ - 1 Kor 12, 3b-7. 12-13

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům.

Bratři! Jenom pod vlivem Ducha svatého může někdo říci: „Ježíš je Pán.“ Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán. A jsou různé mimořádné síly, ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí. Ty projevy Ducha jsou však dány každému k tomu, aby mohl být užitečný. Jako tělo je pouze jedno, i když má mnoho údů; ale všechny údy těla, přestože je jich mnoho, tvoří dohromady jediné tělo, tak je tomu také u Krista. Neboť my všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo - ať už jsme židé nebo pohané, otroci nebo svobodní - všichni jsme byli napojeni jedním Duchem.

Sekvence - Prosba o Ducha svatého

Svatý Duchu, sestup k nám,
dej své světlo temnotám,
v jasů lásky nech nás žít.

Přijď se svými dary zas,
otče chudých, mezi nás,
přijď nám srdce potěšit.

Těšiteli, buď náš host,
žij nám v srdci pro radost,
pro klid, kterým oplýváš.

Po práci nech oddychnout,
osvěž naši zprahlou pouť,
setři slzy z našich řas.

Daruj šťastný plamen svůj
věrným srdcím, pamatuj
na nás, k nimž ses naklonil.

Bez tebe jsme na zemi
ubozí a ztracení,
kořist pro tmu, pro omyl.

Smyj z nás hříchy, stopy vin,
dej svou svěžest žiznivým,
vyhoj z bolestí a ran.

Zchladlým srdcím oheň dej,
z lhostejnosti pomáhej,
odveď ze scestí a chraň.

Ved' nás k ctnostem, nauč nás
dobrem naplňovat čas,
svými dary pomoz všem.

Uč nás, jak si zasloužit
šťastnou smrt. A dej nám žít
věčnou radost před Bohem.

EVANGELIUM - Jan 20,19-23

Slova svatého evangelia podle Jana.

Navečer prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaradovali se. Znovu jim řekl: „Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.“ Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“

Slavnost Nejsvětější Trojice 7. června 2020

1. ČTENÍ - Ex 34, 4b-6. 8-9

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Mojžíš časně ráno vstal a vystoupil na horu Sinaj, jak mu přikázal Hospodin; v ruce měl dvě kamenné desky. Tu sestoupil Hospodin v oblaku, Mojžíš se tam vedle něho postavil a vzýval Hospodinovo jméno. Potom Hospodin prošel kolem něho a zvolal: „Hospodin, Hospodin, Bůh milosrdný a milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný!“ Mojžíš se rychle vrhl k zemi, klaněl se a řekl: „Pane, jestliže jsem našel u tebe milost, ať jde Pán uprostřed nás.

Ano, je to lid tvrdé šíje, ale odpusť naši vinu i náš hřích a přijmi nás jako dědictví.“

2. ČTENÍ - 2 Kor 13, 11-13

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři, žijte radostně, zdokonalujte se, buďte přístupní napomínání, buďte svorní, žijte v pokoji, a Bůh, dárce lásky a pokoje, bude s vámi. Pozdravujte se navzájem svatým políbením. Pozdravují vás všichni věřící. Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství svatého Ducha s vámi se všemi!

EVANGELIUM - Jan 3, 16-18

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl Nikodémovi: „Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozecného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen. Kdo v něho věří, není souzen; kdo nevěří, už je odsouzen, protože neuvěřil ve jméno jednorozecného Syna Božího.“

Slavnost Těla a Krve Páně 11. června 2020

1. ČTENÍ - Dt 8, 2-3. 14b-16a

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu: „Pamatuj na celou cestu, po níž tě vedl Hospodin, tvůj Bůh, čtyřicet let na poušti, aby tě pokořil, aby tě zkoušel, aby poznal, co je v tvém srdci, zda budeš zachovávat jeho příkazy, nebo ne. Pokořil tě, dal ti pocítit hlad a nasýtil tě manou, kterou jsi neznal ani ty ani tvoji otcové, aby tě poučil, že člověk nežije pouze chlebem, ale že člověk může žít vším, co vychází z Hospodinových úst. Nezapomeň tedy na Hospodina, svého Boha, který tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví, který tě vedl po velké a strašné poušti, kde byli ohniví hadi a štíři, po pustině bez vody, který pro tebe vyvedl vodu z nejtvrdší skály, který tě sytil na poušti manou, kterou tvoji otcové neznali.“

2. ČTENÍ - 1 Kor 10, 16-17

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Kalich požehnání, který žehnáme - není to účast v Kristově krvi? Chléb, který lámeme - není to účast v Kristově těle? Protože je to jeden chléb, tvoříme jedno tělo, i když je nás mnoho, neboť všichni máme účast na jednom chlebě.

EVANGELIUM - Jan 6, 51-58

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl zástupům: „Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. A chléb, který já dám, je mé tělo, obětované za život světa.“ Židé se mezi sebou přeli a říkali: „Jak nám tento člověk může dát jíst svoje tělo?“ Ježíš jim řekl: „Amen, amen, pravím vám: Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Vždyť mé tělo je skutečný pokrm a má krev je skutečný nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já žiji z Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude žít ze mne. To je ten chléb, který sestoupil z nebe; ne takový, jaký jedli naši otcové, a umřeli. Kdo jí tento chléb, bude žít navěky.“

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 30. dubna 2020

Politické události

Česká republika

v období šíření koronaviru o krok blíže normálu

V Česku se od pondělí 27. dubna otevřely další obchody a provozovny služeb, kterým vláda v březnu nařídila zavřít ve snaze omezit šíření koronaviru. Lidé se ale budou stále setkávat s některými omezeními. Rozvolňování podle náměstka ministra zdravotnictví Romana Prymuly stále stojí na třech pilířích – udržování odstupu, nošení roušek a dezinfekci.

Otevřely se obchody a další provozovny s plochou do 2500 metrů čtverečních se samostatným vchodem a mimo obchodní centra. Větší obchody bude stačit zmenšit bezpečnostní páskou. Vedle zákazu zkoušení oblečení v prodejnách oděvů doporučuje ministerstvo zdravotnictví i zvláštní podmínky pro reklamace. Prodejci by měli nechat veškeré vrácené zboží před jeho dalším nabízením tři dny ležet. Boty si lze zkusit pouze v ponožkách.

Lázně mohou znovu přijímat klienty, otevřou ale až začátkem května. Dříve nestihnou po vynucené pauze vše připravit. Kraje budou také moci ubrat z lůžek, která musely blokovat pro případ, že by domy seniorů nezvládaly péči o nemocné. Nově musí zajistit pro seniory s nemocí covid-19 pouze deset volných lůžek na 100 tisíc obyvatel namísto 60.

Pendleři (lidé kteří pracují v zahraničí) nově smí cestovat z Česka za prací a zase se vracet zpět každý den. Pravidelně

ale musí předkládat negativní PCR test na nemoc covid-19. Test nesmí být starší než čtyři dny. Následně se novými testy budou prokazovat jednou za dva týdny. Pokud by jej na hranicích neukázali, museli by do dvoutýdenní karantény. Stejná pravidla budou platit pro návraty z dovolených.

Do Česka také na tři dny mohou přijet unijní občané „prokazatelně za účelem výkonu ekonomické činnosti“, tedy například na obchodní jednání. Rovněž oni musí na hranicích předložit negativní test.

Na delší dobu do země mohou přicestovat při splnění stejné podmínky unijní občané a vysokoškolští studenti, pokud předloží pracovní smlouvu potvrzující ekonomickou činnost v Česku nebo jiný podobný doklad, studenti pak potvrzení o studiu na české vysoké škole. Pro tyto lidi platí první dva týdny omezení volného pohybu. Mezi 10. a 14. dnem pobytu v Česku budou muset podstoupit další test na nemoc covid-19.

Od pondělí také platí, že na konzultace, klinickou a praktickou výuku a praxi na vysoké škole či do vysokoškolské knihovny mohou začít individuálně chodit i studenti nižších ročníků. Do tohoto pondělí byly vysoké školy otevřené v omezené míře pro aktivity studentů jen v posledním ročníku studia. Mělo to znamenat možnost konat individuální konzultace či zkoušky, včetně státnic a rigorózních zkoušek.

Pokud to vývoj epidemie dovolí, maturanti by se do lavic mohli vrátit 11. května a skupiny školáků na prvním

stupni základních škol 25. května. Nejméně počítá vláda do prázdnin s návratem žáků druhých stupňů základních škol a středoškoláků nižších ročníků. Přesná pravidla postupného otevírání ještě ministerstvo školství upravuje, jasno bude na konci dubna.

Provoz smí obnovit také autoškoly. V učebně ale může být nejvýše pět žáků ve dvoumetrových rozestupech a ve vozidle jen učitel s jedním žákem. Automobil bude muset projít po každé jízdě dezinfekcí.

S mnoha hygienickými požadavky se budou vypořádávat posilovny a fitness centra. Vedle toho, že se klienti nepřevléknou v šatnách a neosprchují, budou provozovatelé muset třeba zajistit po každém klientovi dezinfekci strojů a evičebního nářadí. Omezen je i počet trénujících lidí. Na každých deseti metrech čtverečních plochy smí evičit nejvýše jeden člověk.

Provozovatelé zoologických, botanických nebo dendrologických zahrad mohou umožnit vstup nejvýše 150 lidem na hektar plochy. Vnitřní pavilony se zpřístupní podle nynějších plánů až za měsíc.

Od pondělí lidé mohou například do venkovních prostor Botanické zahrady v pražské Tróji. Pražská Zoo otevírá s limitem 8 500 návštěvníků denně. Lidé si budou moci nakupovat časové vstupenky pouze online, zakoupení na místě nebude možné.

Knihovny nově smí opět půjčovat vrácené knihy po dvou dnech. Například Národní knihovna a zřejmě ani mnohé další knihovny se veřejnosti ještě neotevrou. Provozovatelé poukazují na to, že určitý čas potrvá příprava provozu s ohledem na dodržování předepsaných hygienických opatření.

Moravská zemská knihovna v Brně otevře 29. dubna, ale v omezeném režimu. Čtenáři si budou moci objednat a vyzvednout pouze absenční výpůjčky, knihy bude možné vracet pouze do biblioboxu, odkud poputují do třídní karantény.

Provoz obnoví část knihkupectví. Media uvedla, že otevře zřejmě 65 % knihkupců, tedy asi 350 prodejen. Pro knihkupuce platí, že manipulovat s knihami a dalším podobným zbožím může personál jen v rukavicích, zákazníci si musejí u vstupu dezinfikovat ruce.

Bohoslužby se mohly konat již od pátku 24. dubna, avšak jen do 15 osob a za přesně definovaných podmínek. Samozřejmostí je zakrytí dýchacích cest (nosu, úst) a dezinfekce rukou. Duchovní si dezinfikuje ruce alespoň před začátkem bohoslužby, před podáváním eucharistie a po něm, v rámci bohoslužby se pak vynechá pozdravení pokoje a žehnání se svícenou vodou a obdobné obřady.

Stejná pravidla se použijí i pro svatby a křty. Kostely a sbory mimo bohoslužeb zůstávají otevřené pro osobní modlitbu a individuální duchovní péči.

Další uvolňování začne od pondělí 11. května. Otevřou všechny provozovny v nákupních centrech, obchody nad 2 500 metrů, která jsou mimo tato centra, restaurace, hospody, bufety, kavárny, vinotéky, pivotéky s prodejem přes výdejní okénko a v rámci venkovních zahrádek.

Od tohoto data bude zároveň možné jít ke kadeřníkovi nebo holiči. Otevřou i poskytovatelé manikúry a pedikúry, solária, kosmetické, masérské, regenerační nebo rekondiční služby. Lidé budou také moci do muzea, galerie a výstavní síně, do

venkovních prostor zámek, hradů a skanzenů. Umožněny budou bez omezení venkovní tréninkové aktivity profesionálních sportovců.

O dva týdny později, od pondělí 25. května, se pak budou moci otevřít vnitřní prostory restaurací, kaváren, vinoték a bufetů. Zpět do provozu se vrátí také hotely, kempy a další ubytovací zařízení. Hrátky by znovu měla začít divadla, otevřít by se měly hrady a zámky a vnitřní prostory zoologických a botanických zahrad a arboret.

Podle ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha umožňuje uvolnění restrikcí dobrá epidemiologická situace. Prymula předpokládá, že udržování odstupu, dezinfekce a především roušky, budou platit nejméně do konce června.

Ke dni 27. dubna bylo v České republice provedeno 215 116 testů a k tomuto dni bylo evidováno 7 387 lidí s nemocí covid-19. Od začátku epidemie se z nemocnic uzdravilo 2 545 lidí. Do tohoto dne zemřelo v souvislosti s nemocí 220 osob.

Prezident Trump podepsal příkaz

zastavující imigraci do USA
Americký prezident Donald Trump ve středu 22. dubna podepsal exekutivní nařízení, které dočasně zastavuje přistěhovalectví do Spojených států na příštích šedesát dní. Uvedl to na každodenním brífinku v novém situaci kolem pandemie nemoci covid-19. Rozhodnutí odůvodnil tím, že tak chce zajistit pracovní pozice pro Američany. Trump už dříve uvedl, že nařízení se bude vztahovat na ty, kdo se ve Spojených státech ucházejí o trvalý pobyt, tedy o takzvanou zelenou kartu.

Trump své rozhodnutí odůvodňuje potřebou chránit ame-

rická pracovní místa s ohledem na prudce rostoucí nezaměstnanost vyvolanou pandemií. „To zajistí, že nezaměstnaní Američané budou první na řadě, co se týče pracovních míst, až se naše ekonomika znovu otevře,“ vysvětlil Trump.

Exekutivní nařízení se nevztahuje například na žadatele o přechodná víza, jako jsou třeba pracovníci na farmách. Netýká se ani lékařů, zdravotních sester a dalších lidí, kteří by se mohli podílet na nezbytné práci související s potíráním koronaviru.

Ve Spojených státech se koronavirem nakazilo podle údajů Univerzity Johnse Hopkinse k 27. dubnu asi 963 000 lidí, což je zdaleka nejvíce na světě. V souvislosti s koronavirem zemřelo v USA téměř 54 800 pacientů. Trumpovi odpůrci tvrdí, že se snaží využít krize způsobené šířením koronaviru a zabránit dalším migrantům v příchodu do Spojených států. To je jedním z dlouhodobých cílů současného republikánského prezidenta.

Ekonomika

Schodek může být ještě vyšší než 300 miliard, tvrdí ekonomové

Vláda schválila navýšení letošního rozpočtového deficitu na 300 miliard korun. Tak vysoký přitom nikdy v minulosti nebyl. Nemusí to však být konečný účet za pandemii koronaviru, upozorňují ekonomové. Částečně to potvrdila i ministryně financí Alena Schillerová, nemá podle ní smysl teď provádět škrt. I kdyby se však schodek zastavil na čísle 300 miliard, šlo by historicky o nejhorší deficit. Zatím největší schodek rozpočtu byl v krizovém roce

2009, kdy dosáhl 192,4 miliardy, neboli 4,4 % tehdejšího HDP. Současná prognóza ukazuje horší vývoj absolutně i procentuálně.

Škoda Auto rozjede po čtyřiceti dnech výrobu

Nástupcem zaměstnanců na ranní směnu se 27. dubna po čtyřiceti dnech znovu rozběhla výroba ve Škodě Auto. Kvůli pandemii se produkce automobilů zastavila 18. března, od té doby se odstávka několikrát prodloužila. Znovuzahájení výroby má i ekonomický i psychologický význam. Automobilový průmysl se na tuzemském HDP podílí téměř deseti procenty, Škoda Auto je třebami největší česká firma. Nutno počítat s tím, že se výroba se bude rozvíjet pomalu, protože na situaci bude mít vliv řada negativních faktorů, například špatný odbyt, nedostatek dílů, komponentů, jejich přerodělování koncernem Volkswagen a také nedostatek zákazníků, zejména firemních, kteří kupují auta ve větším množství.

Kurzovní lístek

27. 4. 2020 (střed)

EUR, 1	27,185
Kanada, 1	17,823
USA, 1	25,050

Kultura

Úspěšná akce pro seniory projekt: Pod okny

Čtyřmi koncerty 14. dubna v zahradách či dvorech domovů seniorů v Praze a středních Čechách písničkář Tomáš Klus a jeho manželka Tamara zahájili sérii vystoupení s názvem Pod okny. V dalších dnech se na improvizovaném pojízdném pódiu ve 25 domovech v metropoli, středních a v severních Čechách bez nároku na honorář představili ve dvacetiminutových vystoupeních

Ewa Farna, Anna K., Richard Krajčo, Ondřej Ruml a Iva Pazdlerková.

Boj proti koronaviru inspiroval Kluse k napsání písní, které vyšly na digitálním minialbu nazvaném Pět pohromadě. Písně nazpívali Tomáš a Tamara Klusovi, kteří se doprovodili na kytaru a klavír. Finanční výtěžek z prodeje EP věnuje na sbírku Nadačního fondu pomoci.

Podobně v jižních Čechách koncertoval v Domově Clementas v Janovicích nad Úhlavou na Klatovsku zpěvák Marek Ztracený, který na dvou únorových koncertech vyprodal pražskou O2 Arénu. Bylo to od té doby jeho první veřejné vystoupení. „Je to šilná doba, ale já si ji užívám, protože jsem s rodinou. Nyní je to něco jiného než stát na pódiu. Klientům janovického domova jsem přijel zahrát a zazpívat na koncert pod okny a jsem z toho nadšený z několika důvodů. Za prvé mi to přijde jako hrozně fajn myšlenka, za druhé je to navíc v mém kraji a jsem nadšený také proto, že jsem zrovna sázel kytičky a stromčky na zahradě, když mi poprvé po asi měsíci a půl někdo zavolal a chtěl po mně, abych něco zahrál a zazpíval. Tak jsem se zaradoval a okamžitě jsem souhlasil,“ říká populární zpěvák.

Zaměstnanci domova mu za odměnu dali certifikát platný sto let na pobyt v domově. Na poukázce má dnes pětatřicetiletý idol mnoha žen a dívek také fotografii, kde pomocí facebookové aplikace zestárl o mnoho let.

Poukázku prý může využít kdykoliv a ubytován bude jeden měsíc ve dvoulůžkovém pokoji. Součástí je plná strava, k dispozici je dvacetiletá ošetrovatelka a kytara.

Podle <https://www.idnes.cz>

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Uplynulo 30 let od první návštěvy papeže Jana Pavla II. v Československu

21. dubna 1990, přiletěl papež Jan Pavel II. na svou první návštěvu Československa. Byla to tehdy první cesta papeže od příchodu křesťanství do našich zemí. Mnoho lidí jeho příjezd bralo jako symbol toho, že je komunistická totalita v nenávratnu. Podle některých novinářů se na něj čekalo „tisíc“ let.

„Věřící z Čech, Moravy a Slovenska mají v Římě pastýře, který rozumí jejich řeči. Rozumí i jejich mlčení. V době, kdy byla církev této země umlčena, považoval jsem za součást svého poslání být jejich ústy. Nyní je mým hlavním posláním vůči místní církvi to, co Ježíš svěřil Petrovi, posílovat své bratry,“ pozdravil papež Jan Pavel II. před třiceti lety věřící po přiletu do Prahy.

Václav Havel pozval Jana Pavla II. do Československa v den svého zvolení 29. prosince 1989. To, že papež přistál v Ruzyni čtyři měsíce od pozvání, byla bezprecedentní záležitost, papežské cesty se plánovaly na dva roky dopředu. Jenže Jan Pavel II. měl smysl pro symboliku a dobře si uvědomoval význam návštěvy střední Evropy, donedávna připoutané k Moskvě. Šlo mu o podporu změn, k nimž docházelo.

„Vítám Vás, Svatý otče, mezi námi hříšníky,“ tak papeže přivítal Havel, který jeho návštěvu necelý půlrok po sametové revoluci označil za zázrak: *„Nevím, zda vím, co je to zázrak. Přesto se odvažuji říct, že jsem v tomto okamžiku účastníkem zázraku: Člověk, který byl ještě před šesti měsíci zatýkán jako nepřítel svého státu, vítá dnes jako jeho prezident prvního papeže v dějinách katolické církve, který stál na půdě, kde tento stát leží.“* Jan Pavel II. nejdříve zamířil do chrámu sv. Víta, pak první den odpoledne odsloužil mši svatou na Letenské pláni, kde se sešlo asi půl milionu lidí. Následující den se Jan Pavel II. přesunul na Moravu, na jeho mši na Velehradě se sjelo asi 350 tisíc pouťníků – byli to nejen Čechi a Slováci, ale také Poláci, Rakušané i věřící z dalších zemí. Papež poté sloužil bohoslužbu také na bratislavském letišti Vajnory.

O pět let později, v květnu 1995, se Jan Pavel II. do již samostatného Česka vrátil. Důvodem byla kanonizace dvou světců – Jana Sarkandra a Zdislavy z Křižanova. Při příležitosti výročí tisíce let od smrti svatého Vojtěcha přicestoval Svatý otec v dubnu 1997 na třetí pastorační návštěvu (byl to však již jeho čtvrtý pobyt v Čechách a na Moravě, v roce 1973 se totiž ještě jako krakovský arcibiskup Karol Wojtyła účastnil pohřbu kardinála Štěpána Trochty v Litoměřicích). Vyzval k dialogu státu s církví o způsobu restituce zkonfiskovaného majetku. Kromě Prahy zajel také do Hradce Králové, kde se na mši setkal s katolickou mládeží.

Také Slovensko, druhý ze dvou nástupnických států, Jan Pavel II. několikrát navštívil. V červenci 1995 zde kanonizoval tři košické mučedníky, kteří zahynuli rukama protestantů v 17. století. V září 2003 se vrátil, aby blahoslavlil bývalého řecko-katolického biskupa Vasil'a Hopka a jeho ni sestru Zdenku Schelingovou. Ačkoli tehdy třiaosmdesátiletý papež nevynechal nic ze svého programu, jeho pobyt byl už poznamenán zhoršujícím se zdravím.

Bohoslužby za účasti 15 osob jsou povolené od 24. dubna

Vláda ČR na rozhodla, že se budou moci za určitých podmínek opět konat veřejné bohoslužby a náboženské obřady. Bohoslužeb se bude moci od 24. dubna účastnit nejvýše 15 osob, od 11. května by to mohlo být 30 osob a od 25. května maximálně 50 osob, a to za dodržení hygienických pravidel či rozestupů platných kvůli šíření koronaviru. Uplný konec omezení by měl nastat od 8. června.

Emeritní papež Benedikt XVI. oslavil své 93. Narozneniny

Emeritní papež Benedikt XVI., civilním jménem Joseph Alois Ratzinger, se narodil na Bílou sobotu 16. dubna 1927 v 8.30 hod. ráno v domě svých rodičů na Schulstraße 11 ve vesnici Marktl am Inn v Bavorsku Bavorsku. O čtyři hodiny později byl pokřtěn.

Po konci války v listopadu 1945 společně se svým bratrem Georgem vstoupil do semináře v Traunsteinu a později oba studovali Herzogliches Georgianum, jež bylo součástí Universität München. Oba byli na kněze vysvěceni 29. června 1951 v Mnichově.

V roce 1959 se Ratzinger stal profesorem na Universitě v Bonnu a 24. března 1977 byl ustanoven arcibiskupem Mnichova a Freisingu. Papež Jan Pavel II. jmenoval Ratzingera 25. listopadu 1981 prefektem Kongregace pro nauku víry. Ratzinger byl jedním z nejvlivnějších mužů římské kurie ještě předtím, než se stal papežem. Měl taktéž velmi blízké vztahy s Janem Pavlem II. a jako děkan kolegia kardinálů předsedal jeho pohřbu a předcházející mši.

Kardinál Ratzinger byl zvolen nástupcem Jana Pavla II. 19. dubna 2005 po čtvrtém skrutiniu, druhý den volby. Papežem byl Benedikt XVI. zvolen ve svých 78 letech. Na svůj úřad rezignoval 28. února 2013.

Australský nejvyšší soud zprostil kardinála Pella obvinění

V úterý 7. dubna bylo australskou justicí definitivně ukončeno řízení proti kardinálu Georgi Pellovi ve věci údajného znásilnění dva chlapců, jehož se měl dopustit v sakristii melbournské katedrály v průběhu pětiminutového časového okna bezprostředně po mši svaté, ještě oblečen v bohoslužebná roucha. Nejvyšší soud Austrálie jednomyslně poměrem hlasů 7:0 dospěl k závěru o jeho nevině. Rozhodnutí zdůvodnili tím, že „důkazy neprokazovaly vinu dostatečně věrohodným způsobem, a existuje tak „značná pravděpodobnost, že byla odsouzena nevinná osoba.“ Kardinál Pell tak mohl po 405 dnech na samotce opustit vězení, do něž byl nezákonně umístěn.

Po vyslechnutí rozsudku nejvyššího soudu vydal prohlášení, ve kterém znovu zopakoval, že po celou dobu trval na své nevině. *„Nespravedlnost byla dnes napravena... Necítím žádnou zlobu vůči žalobci. Nechci, aby mé osvobození přidalo další bolest a hořkost... Základem pro dlouhodobé uzdravení je pravda a jediným základem pro spravedlnost je pravda, protože spravedlnost znamená pravdu pro všechny.“* Kardinál poděkoval všem, kteří se za něj modlili, posílali podpůrné dopisy, své rodině, týmu poradců a právníků, přátelům a příznivcům z domova i ze zahraničí.

100. výročí narození arcibiskupa Otčenáška

Před 100 lety se 13. dubna narodil významný rodák z Českého Meziříčí. Celoživotním tématem Mons. Karla Otčenáška, který od sv. papeže Jana Pavla II. obdržel osobní titul arcibiskupa, bylo svatodušní spřátelování, jehož základními kameny jsou podle Karla Otčenáška přátelství, vzájemnost, soucit, nezištnost a naděje – pět ingrediencí, tvořících základ léku pro nemocný svět, symbolicky odpovídá pěti ranám Krista ukřižovaného a vzkříšeného.

V letošním roce 2020 a začátkem roku příštího slavíme pět kulatých výročí arcibiskupa Karla Otčenáška. To největší je 13. dubna 2020, kdy je to přesně 100 let od jeho narození. Zároveň si letos připomínáme i další jeho velká výročí, a sice 75 let od vysvěcení na kněze (17. 3.), 70 let od tajného vysvěcení na biskupa (30. 4.) a 30 let od jeho uvedení do biskupského úřadu (27.1.). V roce 2021 pak si pak navíc připomeneme 23. května 10 let od jeho úmrtí.

Podle zpráv České biskupské konference

Cestou světla

Pastýřský list brněnského biskupa Vojtěcha Cikrleho

Milé sestry, milí bratři,

tento list jsem začal připravovat ještě před vypuknutím pandemie COVID-19 a přál jsem si vás v něm pozdravit na začátku velikonoční doby a povzbudit k radostnému a důvěrnému životu ve vzájemném společenství s Kristem, vítězem nad smrtí a zlem i v našem životě. Mezitím se udály věci, které si vynutily mnohé zásadní změny v prožívání každodenních zvyklostí. Jak budou tyto změny trvalé a jestli se vše po čase vrátí k původnímu stavu, ví jen Bůh. Je však pravděpodobné, že mnoho věcí bude zcela jiných. Doba, která čeká před námi, přinese jedinečnou příležitost a možnost – vše otevřít Duchu Svatému. To bude náš úkol, na který se máme prožitím těchto Velikonoc připravit.

Po letošní zvláštní postní době a neobvykle prožívaných velikonočních svátcích, kdy jsme zůstali ve svých domovech spojeni pouze prostřednictvím sdělovacích prostředků, si možná více než kdy předtím klademe podstatnější otázky o hodnotě a smyslu našeho života a o tom, co je v něm důležité.

Co je důležité v této době?

Co bude důležité za měsíc, za rok...?

Co nás jednou čeká po smrti, až odevzdáme do Božích rukou všechno, co jsme zde vykonali, ať už dobrého či špatného?

Co jsme předali našim blízkým?

Jak budou pokračovat vztahy, které jsme se snažili vybudovat?

Podobné otázky mohou vést věřícího člověka ke dvěma současným a správným postojům: k prosbám o odpuštění, a také k díkům.

Velikonoce, jako největší křesťanské svátky, jsou velkým rozhraním. Na jedné straně utrpení, ponížení, prohra a smrt, na druhé straně radost vítězství, sláva a život. Ale týká se toto rozhraní i nás? V souvislosti se vzkříšením Pána Ježíše nás může napadat: Je to vůbec možné? Dá se zmrtvýchvstání nějak pochopit? Podobně jako třeba jeho narození nebo smrt na kříži? S tím máme každý nějakou zkušenost a dokážeme si to představit. Ale jak si představit zmrtvýchvstání? Vždyť to není přirozená zkušenost žádného z nás, a navíc nikdo z lidí nebyl bezprostředním svědkem vzkříšení.

Zde je třeba vycházet z toho, že Ježíšovo zmrtvýchvstání je sice událostí našich dějin, která se stala v konkrétním čase a na konkrétním místě, ale určitým způsobem právě tyto dějiny převyšuje. Svědectví Nového zákona nepodávají zprávu o samotné události, ale o setkáních a rozhovorech, které naprosto zřetelně vyplývají a odkazují na zmrtvýchvstání jako na událost, k níž muselo dojít. Apoštolové Petr a Jan říkají před veleradou: „Je přece nemožné, abychom nemluvili o tom, co jsme viděli a slyšeli.“ (Sk 4,20) A tak je slovo „zmrtvýchvstání“ v biblické řeči vyjádřením něčeho, co uniká naší zkušenosti. Z toho pramení i námitky a pochybnosti. Některé vyvrací už Písmo, ale existují i další.

Nebyla Ježíšova smrt jen zdánlivá?

Bylo by to vůbec možné po takovém mučení, jak je popisuje Písmo? Po evidentním probodení srdce římským vojákem, po jistotě všech, kdo stáli okolo?

O Velikonocích má být upevněna naše víra. A ta, i když je osobní, nikdy není jen soukromou záležitostí. Křesťany jsme se stali pro druhé. Společně s nimi žijeme víru a jdeme ke Kristu. Když si otevřeme Skutky apoštolů, můžeme se v určitém idealizovaném pohledu dočíst o tom, jak žilo první společenství církve. Tito věřící si silně uvědomovali, že patří k sobě, že tvoří jednu rodinu (4,32), vnímali potřeby druhých věřících – nikdo neměl nouzi (srv. 2,45; 4,34), „vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se“ (srv. 2,42), pobývali v chrámě, společně chválili Boha. (srv. 2,46-47) Nutno dodat, že „nejen“. Jistě měli své rodiny, svá zaměstnání, přání, obavy, své slabosti apod.

A jak se na tyto křesťany díval svět?

Je to možná překvapující, ale „byli všemu lidu milí“. (srv. 2,47) I když to samozřejmě neznamená, že každý a každému. Není to vyjádření i naší touhy?

Víru, kterou jsme přijali od Boha jako dar a se kterou jsme se setkali u rodičů nebo u jiných lidí, máme prožívat společně. Co to znamená? Že si máme navzájem pomáhat podle svých schopností, vzájemně se povzbuzovat k životu z víry, dělit se s druhými o svoje osobní zkušenosti s Bohem, svědčit o jeho kráse a dobrotě, společně se modlit a dělat to, co máme. A hlavně se nebát.

Jak je v této velikonoční době možné vstoupit do rozhovoru s Bohem, do modlitby?

Způsobů je mnoho a každý máme „své vyzkoušené“. Přesto chcí nabídnout další.

Ve čtrnácti zastaveních postní pobožnosti křížové cesty jsme před časem prožívali události spojené s Ježíšovým odsouzením, utrpením a smrtí na kříži. Ve čtrnácti zastaveních velikonoční pobožnosti Cesty světla, která byla poprvé oficiálně slavena v římských katakombách v roce 1990, můžeme vstoupit do fascinujících a radostných událostí následujících po Ježíšově zmrtvýchvstání a připojit se k těm, kteří jsou ohromeni hloubkou a smyslem všeho, co se začalo odvíjet od onoho velikonočního rána, kdy ženy našly prázdný hrob. Zároveň jsme pozváni, abychom spolu s apoštoly a dalšími lidmi uznali Ježíše Krista za svého Pána a Boha.

Milé sestry, milí bratři, přijměte následující texty, které jsem před časem napsal pro Cestu světla ve Slavkovicích, jako povzbuzení na cestě, po které jsme se okamžikem křtu vydali. (Brožurka s texty je samostatnou přílohou tohoto časopisu.)

V těchto dnech vás více než jindy provázím denně v modlitbách a slovy Ježíše Krista říkám: Pokoj vám! Nebojte se! Ze srdce žehná

Váš biskup + Vojtěch

V Brně 8. dubna 2020

Svatá Pavlína, patronka Olomouce

Před staletími pomohla od moru, dnes ji vzývají věřící proti koronaviru

Relikviář s ostatky sv. Pavliny v Olomouci

V olomoucké katedrále sv. Václava jsou od úterý 7. dubna ve zdobeném relikviáři, který je nyní umístěn na stupních hlavního oltáře, vystavené ostatky sv. Pavliny, patronky města, která v 17. a 18. století zachránila Olomouc před několika morovými ranami. Teď se k ní lidé přicházejí pomodlit při současné koronavirové pandemii.

„Už v minulosti se ukázalo, že přimluva svaté Pavliny pomohla nejen Olomoučanům před zhoubnou nemocí. Chceme se k ní obracet i nyní a prosit, aby Bůh na její přimluvu dal zdraví nemocným, aby zastavil šíření epidemie koronaviru, dal svou pomoc a útěchu všem, na které tato situace a související bezpečnostní opatření těžce doléhají, a také aby posiloval všechny, kdo v této krizi pečují o nemocné i potřebné,“ uvedl olomoucký pomocný biskup Josef Nuzík.

Svatá Pavlína byla mladičká dcera žalářníka Artemia a jeho ženy Kandidy v Římě. Při pronásledování křesťanů za císaře Diokleciána dostal Artemius za úkol hlídat uvězněné křesťany Petra a Marcellina. Ti modlitbami Pavlinu vy-

svobodili z posedlosti zlým duchem, přičemž celá žalářníková rodina s nadšením uvěřila v křesťanského Boha a přijala křest. Krátce nato byli Artemius s Kandidou i Pavlinou kvůli své nové víře umučeni. Pavlína byla se svou matkou vhozena do jámy a zasypána kamením. Psal se rok 302 po Kristu.

Roku 1622 papež Řehoř XV., ostatky sv. Pavliny, které byly před tím nalezeny v Římě, daroval generálovi řádu Tovaryšstva Ježíšova pateru Vitelleschimu. Ten je věnoval jezuitské olomoucké koleji. Do Olomouce přinesl relikvie sv. Pavliny jezuita Mikuláš Lancicius roku 1623 spolu s mnoha ostatky jiných světců.

V ten samý rok se ve městě rozšířila morová epidemie, která si vyžádala přes 7000 obětí mezi místními obyvateli. Městská rada na návrh dómského arcijáhna Julia Caesara Gianniniho de Pisauro uspořádala v neděli 8. října 1623 prosebné procesí s ostatky sv. Pavliny. Průvod lidu v čele s kněžími šel od kostela Panny Marie Sněžné z jezuitské koleje do chrámu sv. Mořice s prosebnými modlitbami. Krátce poté epidemie opravdu skončila. Městská rada z vděčnosti 23. října 1623 prohlásila sv. Pavlinu za patronku města Olomouce. Olomoucký biskup a kardinál František Dietrichštejn (1599-1636) ji zařadil ke spolupatronům katedrály a její památka se pak v letech 1624-1687 v Olomouci slavila 6. června.

V den sv. Pavliny se každý rok konalo procesí s jejími ostatky, pro které byl v roce 1640 zhotoven krásný nový relikviář. Pečlivě vyzdobené průvody s alegorickými výjevy a hojnou účastí obyvatel a městských i církevních představitelů bývaly vypraveny z farního kostela sv. Mořice do kostela jezuitů a bývaly završeny kázáním, slavnými bohoslužbami, nešporami a uctíváním ostatků. Od roku 1635 přibyl tzv. generální katechismus, závěrečné shrnutí výuky náboženství pro děti. Sv. Pavlína byla totiž pro svůj nízký věk, v němž pro Krista položila život, ctěna také jako

Pamětní obrázek s modlitbou ke sv. Pavlině

vzlašttní patronka křesťanských dětí a dospívajících.

Svatá Pavlína byla vzývána zejména v letech epidemií 1626, 1633, 1634, 1637, 1675 a 1715. Největší průvod s ostatky sv. Pavliny se konal za pandemie moru roku 1715. V létě, kdy epidemie kulminovala, se procesí s ostatky sv. Pavliny 25. srpna zúčastnil všechen klérus, magistrát, vojenský komandant podplukovník hrabě Antonio Cactano de Arco a většina měšťanů. Procesí vyšlo od nového jezuitského kostela P. Marie Sněžné. U cíle průvodu před kapucínským kostelem na Dolním náměstí bylo postaveno pět oltářů. Před hlavním z nich, na který byl postaven relikviář s ostatky, celebroidl mši svatou olomoucký světec biskup František Julius z Braidy. Po skončení mše prošel několikatisícový prosebný průvod dnešními ulicemi Riegrovou, Sokolskou, Denisovou, Ostružnickou, pak kolem radnice do ulice Ztracené a Novou branou na Předhradí do kostela P. Marie. Záhy po skončení pro-

cesí začal mor ustupovat a během následující zimy zcela vymizel. Z vděčnosti pak byl na Dolním náměstí postaven morový sloup Panny Marie od olomouckého kameníka Václava Rendra, od něj také na Horním náměstí další sloup Nejsvětější Trojice. V kostele sv. Mořice byl zřízen oltář sv. Pavlína. V předměstské osadě Nové Sady byla roku 1715 postavena kaple zasvěcená Nejsvětější Trojici, a protimorovým patronům sv. Šebestiánovi, sv. Rochovi a sv. Pavlíně a na sousedním Povlu socha sv. Šebestiána. Celkem zemřelo v roce 1713-15 v Olomouci na 3 000 osob, tedy téměř polovina všech tehdejších obyvatel města.

V případě potřeby se konala zvláštní procesí a pobožnosti ke sv. Pavlíně, díky kterým Olomoučtí častěji zakusili, jak skvěle se o ně jejich nová „sousedka“ stará. Zachránila je od epidemie horečnatých onemocnění (1627), před dopadem válečných operací ve Slezsku (1633) a dvakrát před dalšími vlnami moru (1633, 1634). Švédské obsazení města (1642-50) přečkaly její relikvie v podzemním úkrytu a po znovunabytí svobody se její úcta rozvinula v nebyvalé síle, což podpořil olomoucký biskup Karel II. Lichtenštejn-Kastelkorn rozhodnutím z 18. dubna 1678, aby se nadále tato svěťice oslavovala místo

Morový sloup Panny Marie na Dolním náměstí v Olomouci

6. června ve čtvrtou neděli po slavnosti Seslání Ducha svatého, tedy v den pracovního klidu, kdy se oslav mohlo zúčastnit mnohem více lidí.

Od té doby začali jezuité sčítat věřící, kteří s příslušnou pobožností pili ke cti sv. Pavlína víno nebo vodu z lampičky, kdysi umístěné u jejího hrobu v Římě a přivezené do Olomouce s ostatními relikviemi. Už v roce 1623 se zjistilo, že takový nápoj působí jako lék proti horečce. Od března roku 1678 do roku 1771 se z lampy sv. Pavlína napilo přes 194 tisíc osob a více než 10 tisíc jich nahlásilo uzdravení a 99 z těchto případů známe s podrobnostmi.

Vedle blahodárného působení sv. Pavlína skrze zázračnou lampu a dalších mimořádných událostí, které lidé svaté dívky připisovali (celé obce nebo jednotlivci jich zažili do konce 18. století velmi mnoho), zůstala prvořadým zdrojem Pavlíniny oblíbenosti mocná ochrana proti moru, což se projevilo při dvou posledních morových epidemiích v Čechách a na Moravě (1679-80, 1713-16). Proto se s jejími vyobrazeními (obvykle s atributy kamení a palmové větve, symbolu mučedníků) setkáváme na některých morových pomnících. Památky sv. Pavlína, představující kaple, oltáře, sochy, obrazy, malby, okenní vitráže, reliéfy na zvonech apod., se nacházejí na Moravě, v Čechách a ve Slezsku, doklady o svatopavlínské účtě se však týkají i území Rakouska a Slovenska. Sláva této mučednice se šířila také díky tzv. svatým obrázkům, náročnějším grafickým ztvárněním i knížkám s životopisy a modlitbami.

Mimořádná svatopavlínská prosebná procesí byla kromě moru v Olomouci konána také v době sucha a při ohrožení města válkami, jejichž obvyklým následkem byla neúroda a hlad. Rovněž po vpádu Prusů do Čech se v září 1744 městská rada obrátila na konzistoř s přáním o prosebné procesí s ostatky olomoucké patronky.

Po zrušení jezuitského řádu (1773) převzalo péči o úctu ke sv. Pavlíně olomoucké biskupství, které po svém povýšení na arcibiskupství (1777) svěťici vyhlásilo za svou ochránkyni, nejspíš v souvislosti s přenesením jejích ostatků do katedrály sv. Václava 28. srpna 1786.

Morový sloup Nejsvětější Trojice na Horním náměstí v Olomouci

Pravidelná procesí s ostatky sv. Pavlína se konala až do roku 1783, kdy byly v novém bohoslužebném řádu císaře Josefa II. veřejné průvody s ostatky svatých zakázány. K obnovení starobylé tradice došlo až po dvou stech letech, až po změnách politické situace z roku 1989. Dnes je sv. Pavlína opět chápána věřícími katolíky jako ochránkyně moravské metropole a jako vzor života ve věrnosti křesťanským ideálům lásky k Bohu i lidem.

Miroslav Herold
<http://ostrovolomouc.cz>
www.idnes.cz

Modlitba v době koronaviru

Otče náš, plni naděje Tě prosíme,
aby koronavirus nerozséval více zkázu
a aby se co nejrychleji zvítězilo nad epidemií.
Prosíme, abys vrátil zdraví nakaženým
a pokoj místům, kam už koronavirus dorazil.
Přijmi ty, kteří zemřeli na následky této choroby
a potěš jejich rodiny.
Podporuj a chraň zdravotníky,
kteří bojují s virem,
inspiruj a žehnej těm,
kteří se usilují zvládnout situaci.
Pane Ježíši, léčiteli duší a těl,
cítilme se bezradní
v této situaci celosvětového ohrožení, ale
DŮVĚŘUJEME TI!
Uděl nám pokoj a zdraví.
Matko Boží, chraň nás a starej se o nás,
provázej nás laskavě k Tvému synu Ježíši.
Svatá Pavlino, oroduj za nás!

Svatá Zdislava z Křižanova

Erb pánů z Lemberka

Dokončení ze str. 2

Zdislavin manžel byl ukázkovým typem statečného a čestného rytíře 13. století. Stejně jako pan Přibyslav z Křižanova byl také pan Havel z Jablonného a Lemberka důvěrníkem krále Václava I. Současně požíval důvěry církevních hodnostářů, zejména olomouckého biskupa Brunona ze Schaumburgu. V politickém dění tehdejší doby byl Zdislavin manžel pan Havel z Jablonného a Lemberka mužem zasloužené válečné slávy. Když se totiž mladý kralevec Přemysl (pozdější král Přemysl Otakar II.) roku 1248 vzbouřil proti svému panujícímu otci, stál pan Havel po boku svého krále a v zápase o královský trůn významně přispěl k Václavovu vítězství. To králi Václavu I. zabezpečilo pokračování vlády až do konce jeho života.

Málo známa je skutečnost, že v pořadí už 4. český král Václav I. měl přízvisko Jednooký. Ve svém mládí, když lovil vysokou zvěř, přišel o levé oko. Naprosto nesnášel zvonění zvonů. Jejich zvonění mu působilo nesnesitelné bolesti hlavy a záchvaty podobné epilepsii. Toto postižení se dnes nazývá idiosynkra-

zie. Velkou měrou se zasloužil o odražení vpádu Mongolů do střední Evropy roku 1241. Za panování Václava I. k nám přichází gotický způsob chápání a reflexe lidského života. Do obliby se dostaly středověké ideály rytířství a rytířské turnaje. Šířila se obliba dvorské poezie a zpěvů. Jeho doba bývá charakterizována vzestupem moci domácí šlechty, výstavbou a rozvojem měst a rozvojem obchodu a řemesel.

Český král Václav I. (* 1205 †1253)

Pan Havel z Jablonného a Lemberka nebyl jenom drsným bojovníkem. Měl také vznešeného ducha křižáckých rytířů, zanícených pro křesťanskou víru. Ke své manželce Zdislavě projevoval nejen úctu a lásku, měl také plné pochopení pro její společenské aktivity. Bez jeho pomoci by paní Zdislava jen stěží vykonala dílo své křesťanské dobročinnosti.

Manželům Zdislavě a Havlovi se narodily 4 děti: Havel, Markéta, Jaroslav a Zdislav. Nejstarší syn se stal důstojným nástupcem svého otce a zaujal přední místo ve společnosti českých velmožů. Podobně i další 2 synové dosáhli významného postavení v Českém království.

Svatá Zdislava byla zřejmě ráznou a energickou ženou. Její jméno je spojováno s dominikánskými kláštery v Turnově a v Jablonném v Podještědí. V Jablonném byl na její popud založen

Rekonstrukce tváře sv. Zdislavy podle její zachované lebky

také špitál, do kterého, navzdory svému vysokému postavení ve společnosti, osobně docházela, aby pečovala o nemocné. Této činnosti se věnovala s takovou horlivostí a péčí, že jí to vyneslo pověst svěťce a ženy obdařené mocí dělat zázraky. Ač byla vznešenou paní, ráda a často navštěvovala chudé, v nichž očima víry viděla samého Ježíše Krista. Poutníci, nemocní a potřební lidé u ní vždy nalézali nejlaskavější přijetí. Podporovala je jak mohla, přitom sama žila skromně. Pohřbena byla v kostele sv. Vavřince v Jablonném v Podještědí. Stavbu toho kostela založila, ale dokončení jeho stavby se nedožila. Dnes na místě původního kostela stojí basilika zasvěcená sv. Vavřinci a sv. Zdislavě, spravovaná řeholnicí kláštera dominikánů v Jablonném v Podještědí.

Papež sv. Pavel VI. u příležitosti 750. výročí Zdislavin narození a křtu roku 1970 napsal: „Jako matka (čtyř dětí) byla vzorem manželské věrnosti a sloupem lásky a mravní kázně v rodině. Jako dcera církve byla zcela oddána katolické nauce a skutkům podle evangelia. Jako občanka byla dávkyní stále připravenou pomoci strádajícím. Boha milovala nade všechno a jemu jedinému sloužila na veřejnosti i doma.“

Kanonizační obraz sv. Zdislavy od J. Šerých

Svatost sv. Zdislavy se potvrzovala podivuhodnými skutky, které na její přímlovu konal Bůh. V Dalimilově kronice čteme: „Pět mrtvých s Boží pomocí vzkřísila, mnoha slepým zrak vrátila, chromých a malomocných mnoho uzdravila a nad jinými ubohými veliké divy činila.“ (Dalimil 87, 5).

Doktoru Strakovi se dne 19. 9. 1989 v brněnské nemocnici zastavilo srdce, krevní tlak mu klesl na nulu, mozek vykazoval známky klinické smrti. Trvalo to tři hodiny a po celou tu dobu se manželka, jeho děti, vrchní sestra, farář a další přítomní intenzivně modlili k blahoslavené Zdislavě o zázrak. Byli vyslyšeni. Obnovila se motorická a smyslová činnost, všechny orgány začaly normálně fungovat. Toto lékařsky a vědecky nevysvětlitelné uzdravení bylo uznáno církví za zázrak a Zdislava z Křižanova se dočkala prohlášení za svatou.

Zesnulý provinciál dominikánů Otec Ambrož Maria Svatoš (* 1913, + 2007) zdokumentoval téměř stovku takových a podobných případů podivuhodného uzdravení.

*Z dostupných pramenů připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika*

Památník sv. Zdislavy v Křižanově

Památník patronky rodin sv. Zdislavy stojí v jejím rodném městě Křižanově na náměstí před radnicí. Je ze žuly ve tvaru kruhu o průměru 12 metrů, který připomíná Nekonečného Boha a věčnost. Kruh tvoří 12 sloupů jako je měsíců v roce i 12 apoštolů, kteří mají být i základními kameny Nebeského Jeruzaléma. Na architrávech, které spojují vždy čtyři sloupy, jsou nápisy charakterizující svěřence Zdislavu. Místo jejího původu: „SVATÁ ZDISLAVA Z KŘIŽANOVA 1220-1252.“ Její rod: „DCERA SIBYLY A PŘIBYSLOVA Z KŘIŽANOVA.“ To co naplňovalo její život: „VÍRA - NADĚJE - LÁSKA - POKORA.“

Uvnitř památníku je kašna ve tvaru sférického trojúhelníku. Symbolická trojka se zde opakuje několikrát: Tři vchody do vnitřního prostoru, tři atributy v rozích fontány, ze třech míst tryská voda, tři znaky u nohou světice. Číslo tři ukazuje na Nejsvětější Trojici – Boha Otce, Božího Syna Ježíše Krista a Ducha svatého, našeho posvětitel. Víra v Trojediného Boha je základní pravdou křesťanského náboženství.

Památník sv. Zdislavy navrhl Ing. František Zajíček, kamenosochařské práce provedl Petr Novák, bronzovou sochu světice a doplňky vytvořil známý akademický sochař Otmar Oliva z Velehradu.

Střed památníku tvoří kamenná kašna. Ta jako zdroj života stávala vždy uprostřed lidského společenství. Kašna má v rozích tři symboly: Prvním jsou tři hřeby, se stuhou a nápisem: „Všechna zřídla mé spásy jsou v tobě.“ Žalm 87,7 Tento symbol odkazuje na trpícího Ježíše Krista v něhož Zdislava věřila a kterého následovala. Druhým symbolem jsou tři česká jablčka. Mají naznačit Zdislavinu příslušnost k českému národu a také obživu, kterou poskytovala chudým spolu s chlebem a almužnou. Třetím symbolem je granátové jablko rozkrojené na čtyři díly ovinuté stuhou s textem: „V pramen je změní.“ Žalm 83 Jablko přitom není zcela rozkrojeno, ve spodní části zůstává stále spojené, a tak obrazně předznamenává rodinu a zejména čtyři Zdislaviny děti, které byly skutečným pramenem lásky, přátelství, plodnosti a věrnosti.

Samotná tryskající voda v kašně má také svůj nezastupitelný význam. Je do ní obrazně přenesena Zdislavina studánka, která se dodnes nachází pod hradem Lemberkem. Vodu z ní užívala Zdislava při svých uzdravujících skutcích, dávala ji nemocným pít a potírala s ní jejich bolavé rány. Voda zde také připomíná křest a naše očistění od hříchu a duchovní znovuzrození.

U nohou Zdislaviny sochy jsou tryskající vodou omývány tři erby: Znak dominikánů s písmenem „Z“ připomíná, že Zdislava byla terciárkou tohoto řádu. Znak lvice, připomíná manžela Havla a jejich věrné a naplněné manželství. Třetí je znak Berků z Dubé, kteří velmi šířili úctu ke sv. Zdislavě.

Korunou celého památníku je bronzová socha sv. Zdislavy v podobě mladého děvčete, které je zobrazené v době, kdy opouští mateřský dům a odchází vstříc svému muži a novému domovu v severních Čechách. Ve svých dlaních nese to nejcennější, co v tu chvíli má a může nabídnout a darovat – otevřené srdce s ratoolestmi, symbol její bezmezné a bezpodmínečné lásky k Bohu, k rodině, k ostatním lidem, ke všem životním okolnostem a situacím. Symbol lásky, které v radosti a Boží milosti darovala a obětovala celý svůj život.

Památník sv. Zdislavy slavnostně posvětil v neděli 27. září 2015 brněnský biskup Mons. Vojtěch Cikrle za účasti několika tisíc poutníků. Bylo to při příležitosti 20. výročí jejího svatořečení. Dilo v hodnotě asi 7 milionů korun se budovalo od dubna 2014 a vzniklo z darů ministerstev, nadací, kraje, měst a obcí, ale především z darů jednotlivců z celé republiky i ze zahraničí.

Úmrtní oznámení

*Neplačte, že jsem odešel,
ten klid a mír mi přejte,
jen stálou vzpomínku
si v srdci uchovejte...*

*S hlubokým žalem oznamuji všem přátelům a známým
bolestnou zprávu, že o letošní Květné neděli
byl Pánem života a smrti odvolán z tohoto světa
do domova věčného můj milovaný syn, pan*

Ing. Martin A. Otec

**absolvent Illinois Institute
of Technology v Chicagu**

Narodil se 23. července 1967 v Praze jako syn Jaroslava a Evy Otcových. Jako malého chlapce ho vzali rodiče s sebou, když odešli z Československa po vpádu Sovětských vojsk za svobodou a v roce 1971 se dostala rodina do USA. Zde se pak narodil v roce 1975 jeho bratr Tomáš, který však v srpnu 1998 tragicky zemřel.

Martin pak zůstal jedinou oporou svých rodičů, které miloval a celý život jim pomáhal.

Od mládí byl velice technicky nadaný a všestranně zručný.

Vystudoval v Chicagu Technický institut a potom se věnoval v rodinném podniku konstrukci, montáži a opravám obráběcích strojů a automatizovaných zařízení.

Jako technik s vynikajícím talentem navštívil pracovně mnoho států v USA a Kanadě a také pracoval ve Venezuele a v Thajsku.

Od roku 2006 statečně bojoval se zákeřnou nemocí, až nakonec zhoubné leukemií podlehl.

Skonal tiše 5. dubna 2020 v nemocnici v Elmhurst, IL, kde byl dlouhou dobu hospitalizován, a kde pár dnů před tím náhle zemřela jeho milující maminka Eva R. Otec.

Pohřeb žehem byl privátní.

Pochován bude na hřbitově

Panny Marie Královny Nebe v Hillside, IL.

**Poslední rozloučení a zádušní mše svatá
se budou konat společně s rozloučením
s jeho matkou po skončení karantény koronaviru
v České misii v Brookfieldu.**

*Děkujeme všem, kdo si na něho
vzpomenete v modlitbě.*

**Jerry Jaroslav Otec, tatínek
a přátelé v USA, Kanadě a v České republice**

Vroucí vzpomínka

*13. května tomu budou čtyři roky, kdy byl náhle
z tohoto světa povolán na věčnost náš milovaný manžel,
tatínek, dědeček, bratr a strýc, pan*

Miroslav Chybík

Byl synem Miroslava a Josefy Chybíkových a narodil se jako Americký občan v Jalubí u Uherského Hradiště na Moravě 2. srpna 1935.

Do Chicaga přijel v červnu roku 1950.

V roce 1956 ukončil Washburne Trade School a potom pracoval jako mistr tesař až do důchodu v roce 2000.

V roce 1963 v kostele Blah. Anežky České uzavřel sňatek s Ingrid Pistauerovou a měli spolu tři dcery.

Byl dlouholetým aktivním členem České misie a obětavým pomocníkem při kompletování a distribuci Hlasů národa.

Ve své americké farnosti se denně účastnil mše svaté.

Byl dlouholetým členem a pokladníkem jednoty Československého Orla v Chicagu. Podporoval mnoho dalších českých organizací.

Zemřel náhle 13. května 2016.

Jeho tělesné pozůstatky jsou uloženy na hřbitově Panny Marie Královny nebes v Hillside, kde očekává slavné vzkříšení.

**Vzpomínkovou mši svatou budeme za něho
obětovat v kostele České misie v Brookfieldu
v sobotu 9. května 2020 v 6.30 hod. večer.**

*Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenou
v modlitbě spolu s námi.*

Ingrid Chybíková, manželka

**Angela a Marianne Chybíkovy, dcery
Rosemarie a John Long, dcera s manželem
Caroline a Elizabeth Long, vnučky**

Esther Zager, sestra

**Dr. Lawrence Zager, synovec s rodinou
Zachary Zager, synovec s rodinou
a ostatní příbuzní ve Spojených státech,
v České republice a v Rakousku**

Vděčná vzpomínka

*19. května 2020 si připomínáme devatenácté výročí
úmrtí našeho milého duchovního Otce*

Rev. Vojtěcha Jaroslava Víta OSB

Narodil se v Polici nad Metují v Čechách 2. února 1923.

V době 2. světové války vstoupil do benediktinského kláštera v Praze v Břevnově a zde 14. září 1945 složil řeholní sliby. V roce 1946 odešel na teologická studia do Belgie, kde byl 29. července 1951 vysvěcen na kněze.

Protože se po komunistickém puči nemohl vrátit do vlasti, odešel na misie do Afriky do tehdejšího Belgického Konga.

V roce 1961 přesídlil do Spojených států amerických.

Zde působil v duchovní správě u kostela sv. Prokopa v Chicagu, později spoluzakládal středisko Velehrad v blízkosti kostela sv. Anežky České, které později přenesl do Cicera ke kostelu Panny Marie Svatohorské.

Téměř 40 let zajišťoval českou duchovní správu pro naše krajany v exilu. Byl iniciátorem a 25 let šéfredaktorem českých novin Hlas národa.

Za svou práci v exilu byl vyznamenán prezidentem České republiky Václavem Havlem řádem T.G. Masaryka.

Po vykonané práci odešel na zasloužený odpočinek do Prahy a při své opětovné návštěvě USA byl 19. května 2001 povolán na věčnost.

Je pochován na klášterním hřbitově benediktinského opatství sv. Prokopa v Lisle.

**Vzpomínkovou mši svatou budeme za něho
obětovat v kostele České misie v Brookfieldu
v neděli 17. května 2020 v 10.30 hod. dopoledne.**

*Děkujeme všem, kdo si na něho
v modlitbě vzpomenou s námi
Mons. Dušan Hladík
a přátelé z České Misie v Chicagu*

Upřímná vzpomínka

*Letošního 30. května si připomínáme deváté výročí, kdy
Pán života a smrti povolal na věčnost našeho milovaného
manžela, tatínka, dědečka, bratra, švagra a strýce, pana*

Ladislava Gajdu

Narodil se 26. června 1935 v obci Lanžhot nedaleko Břeclavi na jižní Moravě Františku Gajdovi a Marii roz. Škrobačkové. Měl ještě čtyři sourozence, sestry Boženu, Jiřinu a Marii a bratra Milana. V těžkých dobách po komunistickém puči 1948 byli nuceni s celou rodinou v roce 1950 opustit Československou republiku. Jeho otec pomohl nesčetnému množství lidí k útěku za hranice a byl při jedné z akcí zastřelen pohraniční stráží. Rodina Gajdova pobývala rok v uprchlickém táboře v Rakousku a za pomoci přátel se potom dostali do Kanady. Zde byl Ladislav nucen již od mládí věku 16 let těžce pracovat a pomáhat své mamince vydělávat na živobytí. Pracoval jako elektrikář u firmy Dehavyland a tato profese mu zůstala po celý život. V roce 1960 dostal nabídku na práci ve Spojených státech, kde pracoval jako elektrotechnik ve známé firmě Zenit, která vyráběla televizory. V roce 1961 se v Chicagu oženil s Věrou F. Kondrys a později měli tři děti, syny Františka a Milana a dceru Věru. Kromě své práce a rodiny měl také spoustu zálib. Byl dlouhá léta aktivním členem fotbalového klubu Sparta ABA Chicago, kde působil nejprve jako hráč a později jako trenér a funkcionář. Aktivně pracoval v Ústředně Moravských Spolků, kde zpíval, tancoval a po mnoho let vedl program Moravských dnů. Jeho odchod je pro tyto organizace trvalou ztrátou. Jeho láska, trpělivost a obětavost pro rodinu, přátele, fotbal a folklor zůstanou trvale nejen v srdci členů rodiny, ale též ve vzpomínkách široké krajaňské veřejnosti. Ladislav Gajda byl též člověkem hluboce věřícím a praktikujícím katolíkem. Byl aktivním členem České katolické misie a se svou manželkou se velmi zasloužili o získání nového českého kostela v Brookfieldu a jeho rekonstrukci. Za celoživotní práci byl se svou manželkou vyznamenán v roce 2010 biskupem Mons. Petrem Esterkou medailí „Za službu církvi, vlasti a národu“. Zemřel tiše v odevzdanosti do vůle Boží 30. května 2011. Je pochován na hřbitově Panny Marie Královny nebe v Hillside, kde očekává slavné vzkříšení.

**Mši svatou za něho budeme obětovat
v kostele Českých patronů v České misii v Brookfieldu
v neděli 7. června 2020 v 10.30 hod. dopoledne**

***Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenou
v modlitbě spolu s námi***

**Věra Gajda, manželka
František Gajda, syn
Milan Gajda, syn s rodinou
Věra Návrat, dcera s manželem Miroslavem
Božena Bílek, sestra s rodinou
Jiřina Jelínek, sestra s rodinou
Marie Kwilosz, švagrová s rodinou a
ostatní příbuzní v Americe, Kanadě a v České republice**

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with

Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

Other Funeral Home locations

available upon request

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road

Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Theresa Aveni, President

Srdečně vás zveme na zahájení výstavy

RYTÍŘI NEBES

311. bombardovací perut'

RAF

311

1. října 2020 v 15 hodin

Křížová chodba Nové radnice v Brně

Výstavu zahájí

primátorka Statutárního města Brna Markéta Vaňková

a hejtman Jihomoravského kraje Bohumil Šimek

Hudební doprovod Pavel Fajt a bubeníci.

Pod záštitou

primátorky Statutárního města Brna Markéty Vaňkové

hejtmána Jihomoravského kraje Bohumila Šimka

Ministra Obrany ČR Lubomíra Metnara

starostky městské části Brno-Královo Pole Ing. Karin Karasové

1. října 2020 v 18 hodin

Hvězdárna a planetárium Brno

Beseda s příslušníky 311. bombardovací perutě RAF

pplk. Jiřím Pavlem Kaňkou, F/sgt. Tomášem Lomem a dalšími.

Moderuje Petr Brod.

Pořádají Jan a Sabína Kratochvíloví, ÚSTAV K2001, z. ú.

ve spolupráci s Hvězdárnou a planetáriem Brno

Spolupředatelem je Statutární město Brno

Za finančního přispění

Krajského úřadu Jihomoravského kraje

Jana a Sabíny Kratochvílových

emeritní předsedkyně Nejvyššího soudu JUDr. Ivy Brožové

obce Malá Skála

Sboru dobrovolných hasičů obce Malá Skála

DĚTEM Svatá Zdislava

- o děti
- nemocné
- čtyři

- v Jablonném
v Podještědí

- hrad
Lemberk

ZDISLAVA SE NARODILA KOLEM
ROKU 1220 NA MORAVĚ.

JEJÍM MANŽELEM BYL
ŠLECHTIC A RYTÍŘ
HAVEĽ, ZVANÝ Z LEMBER-
KA. NARODILY SE JIM
..... DĚTI.

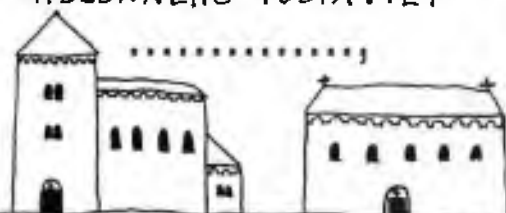

Doplň správná slova do rámečků.

STARALA SE
..... A
PEČOVALA
O CELOU DO-
MÁCNOST.
DĚTI SE JMENOVALY: HAVEĽ,
MARKĚTA, JAROSLAV A ZDISLAV.

ŽILA NA SEVERU ČECH. S MANŽELEM ZALOŽILI
KLÁŠTER JOHANITŮ V ČESKÉM DUBĚ A DOMINI-
KÁNŮ V TURNOVĚ A V JABLONNĚM V PODJEŠ-
TĚDÍ. BLÍZKO JABLONNĚHO POSTAVILI

.....
KDE S CELOU
RODINOU
BYDLELI.

STARALA SE O
CHUDÉ A
UMĚLA LĚČIT
A UZDRAVOVAT
.....

ČASTO A RÁDA SE MOD-
LILA. ZEMŘELA ROKU
1252. JEJÍ HROB JE
V KOSTELE
.....

SVATÁ ZDISLAVO, PROSÍME TĚ, POMÁHEJ NÁM:

- ABYCHOM SE MĚLI U NÁS DOMA VŠICHNI RÁDI
- ABYCHOM MĚLI K ŽIVOTU TO, CO POTŘEBUJEME
- ABYCHOM SE UMĚLI POSTARAT O CHUDÉ A NEMOCNÉ
- ABYCHOM MĚLI BOHA RÁDI STEJNĚ TAK JAK TY. AMEN.

Statečná obrana křesťanské Evropy v 16. století: bitva u Moháče a první obléhání Vídně

Ludvík Jagellonský (* 1506 †1526)

Osmanská (též Otomanská) říše existovala 623 roků, a to od svého založení sultánem Osmanem I. roku 1299 do vyhlášení Turecké republiky roku 1922. Na vrcholu své moci to byla jedna z nejmocnějších a největších říší světa. Rozprostírala se v oblasti Malé Asie, Balkánu, Černomoří, Blízkého a Středního Východu a v severní Africe. Nástupnický stát Turecko má dnes necelých 81 milionů obyvatel a rozprostírá se na ploše 780 580 km².

Po definitivním pádu Byzantské říše roku 1453 vítězný sultán Mehmed II. přikázal, aby hlavním městem Osmanské říše bylo napříště byzantské město Konstantinopol, jím přejmenované na Istanbul. Za svoje sídlo si je zvolil proto, že leželo na strategicky důležitém místě mezi Evropou a Asií, v Bosporské úžině mezi Středozemním a Černým mořem. Osmanská říše byla absolutní monarchií, její panovník měl neomezenou moc. V říši se mluvilo mnoha jazyky, základním jazykem byla osmanská turečtina. Státním náboženstvím byl sunnitský islám, říše měla charakter „Božího státu“.

Vedle sunnitského islámu byla tolerována i jiná monoteistická náboženství, kupř. židovské a křesťanské. To

proto, že Adam, Noe, Abrahám, Mojžíš, Jan Křtitel i Ježíš Kristus byli a jsou z hlediska islámu pravověrnými muslimy. Ježíš je v islámském náboženství považován za největšího ze všech proroků! Dokonce je podle Koránu větším prorokem než „poslední a pečtní“ prorok Mohammed! To proto, že Ježíš uzdravoval nemocné a konal zázraky, zatímco Mohammed nic takového nevykonával. Jako prorok je Mohammed uctíván proto, že mu Bůh (Alláh) zjevil Korán. Největším Ježíšovým zázrakem podle slov Koránu byla skutečnost, že poté, co zemřel, třetího dne vstal z mrtvých!

Výboje Osmanů do Evropy, Asie a Afriky zahájil už sultán Osman I., zakladatel Osmanské říše. Když Osmané roku 1521 téměř bez boje obsadili město Bělehrad, rozhodli se dobýt také uherskou Budapešť a rakouskou Vídeň. S prvním obléháním města Vídně roku 1529 souvisí pro Osmany vítězná bitva u Moháče roku 1526. Nejen pro české země, ale i pro celou Evropu byla prohra křesťanských vojsk u Moháče velmi důležitou a nečekaně tragickou událostí. Naši historici označují rok 1526 za předěl středověku a novověku v českých zemích i v celé Evropě.

Po slabém českém a uherském králi Vladislavu Jagellonském (panoval 1471–1516) nastoupil na český a uherský trůn jeho desetiletý syn Ludvík Jagellonský (1516–1526). Pro šlechtu obou království to znamenalo další uvolnění královské moci a růst politického vlivu, moci a bohatství domácí šlechty. Šlechta obou jmenovaných království osmanské nebezpečí na jihu Uher ignorovala, pro obranu jižní hranice neudělala téměř nic. Jak dále uvidíme nebylo to poprvé, ani naposled.

Jak jsme se už zmínili roku 1521 pod hrozbou náporu osmanských vojsk se vzdalo město Bělehrad, dnes hlavní město Srbské republiky Beograd. V následujícím roce 1522 se osmanskému panovníkovi Süleymanu I. podařilo po těžkých bojích vypudit z ostrova Rhodos

Vrchní hejtman arcibiskup Pál Tomory (*1475 †1526)

řád Johanitů a ostrov obsadit. Potom už nic nebránilo vojenskému tažení Osmanů na sever, do bohatého, úrodného a relativně rozvinutého uherského království. Z obsazených Uher chtěl sultán Süleyman I. vytvořit nárazníkový stát proti silnému a stále ještě vzdorujícímu Rakousku. Papežův Svatý stolec tehdy daroval na obranu Evropy nemalou finanční částku. V této podpoře však zůstal osamocený. Křesťanská Evropa se proti osmanskému nebezpečí nepostavila jednotně. Některé země, jako např. Francie, viděly v Osmanech spojence proti Habsburskému Rakousku.

Nedlouho po pádu města Bělehrad se král Ludvík Jagellonský oženil s princeznou Marií Habsburskou. Ta svatba byla domluvena již roku 1515, kdy ještě panoval Ludvíkův otec král Vladislav. Svatební smlouva zaručovala pro Jagellonce a Habsburky propojení obou panovnických rodů. Smluvně stanovený postup byl definován pro případ, že by jedna z těchto dynastií vymřela. V tom případě měl na uprázdněný trůn nastoupit panovník druhé, ještě žijící dynastie.

Byl srpen roku 1526. K malé uherské obci Moháč (maďarsky: Mohács), ležící nedaleko řeky Dunaje cca 170 km jižně

od dnešního maďarského hlavního města Budapešť, postupovala dokonale vyvíčená a dobře vybavená osmanská armáda v počtu cca 55 000 bojovníků. Vezla s sebou téměř 160 kanónů. Oproti tomu králi Ludvíku Jagellonskému se podařilo soustředit pouze cca 25 000 mužů a jenom 53 kanónů. Další posily pro Ludvíka byly na cestě, ale jejich pochod byl pomalý.

Ani vojsko vypravené českými a moravskými stavy nedorazilo na bojiště včas. Hlavní příčinou byla mnoholetá žárlivost, s níž čeští a moravští stavové hleděli na privilegované postavení uherských stavů. Ta souvisela se skutečností, že panovník obou království nesídlil v Praze, ale v uherském Budíně (maďarsky: Buda, dnes je to městská část Budapešti). A tak se stalo, že přibližně 1/3 Ludvíkova vojska v počtu asi 13 tisíc mužů dorazila na bojiště pozdě. Přesto u Moháče bojovalo několik set, možná až 1 tisíc mužů původem z Čech a Moravy.

Bitva u Moháče byla vybojována dne 29. 8. 1526. Průběh bitvy, spolu s ostatními veliteli křesťanského vojska, naplánoval jeho vrchní hejtman a současně arcibiskup kaločský Pál Tomory. Hlavním velitelem na straně spojenců byl zvolen proto, že měl s Osmany už několik válečných zkušeností. Bylo rozhodnuto bitvu zahájit překvapivým útokem na Osmany, a to co nejdříve. Dříve, než se Osmané v neznámém, po srpnových vydatných deštích rozbahněném terénu zorientují a svoje jednotky na bojišti rozmístí řádně a s rozmyslem.

Křesťanské vojsko zaujalo obranné postavení na rovině, uprostřed mokřadů a rákosí nedaleko řeky Dunaje. Těšilo se bláhovou nadějí, že neznámý, rozbahněný a nepřehledný terén celistvost a bojeschopnost osmanských vojsk značně zmenší. Naopak sultán a jeho osmanští velitelé své postavení zaujali na nevýrazné terénní vyvýšenině, odkud mohli dobře pozorovat činnost a pohyby křesťanského vojska. Je třeba říci, že Osmanské vojsko bylo nejen početnější a lépe vybavené, ale také v boji sehraňší a zkušenější.

Výše zmíněný křesťanský plán bitvy byl velmi riskantní, z dnešního pohledu amatérsky naivní. Při katastrofálním nedostatku vojáků a účinných zbraní spo-

Osmanská miniatura bitvy u Moháče 29. srpna 1526

léhal na vrtkavé válečné štěstí a na statečnost křesťanských vojáků. Za dané situace jim však, bohužel, stejně nic jiného nezbývalo! V prvním sledu křesťanské formace bylo do středu umístěno dělostřelectvo, hned za ním stály oddíly pěchoty. Na pravém i levém křídle bylo soustředěno lehké jezdecktvo. Zálohu křesťanského vojska tvořilo těžké jezdecktvo rytířů na koních, přičemž rytíři a koně byli chráněni těžkým ocelovým brněním. Formaci rytířů na koních velel mladičkový král Ludvík Jagellonský.

Po zkušebním výpadu malého oddílu Osmanů zahájila bitvu u Moháče lehká jízda pravého křídla křesťanů, násadovaná pěchotou ze středu uskupení. Lehká jízda se však příliš vzdálila od pomalejší pěchoty a dostala se před hlavně tureckých děl a na dostřel elitních osmanských janičárů. Této situace obě složky osmanského vojska využily a spustily na útočící křesťanské vojáky smrtící palbu. Zdá se, že Osmané strategii svého křesťanského nepřítele prohlédli a dokázali jí čelit.

Po osmanské dělostřelbě a po odvetném úderu osmanských janičárů utrpělo zmíněné pravé křídlo křesťanské for-

mace těžké ztráty. Spolu s jinými zahynul také vrchní hejtman arcibiskup Pál Tomory. Jednotné velení křesťanských vojsk se od toho momentu docela rozpadlo. Král Ludvík dlouho váhal, a když se svou těžkou jízdou konečně na bojiště dorazil, bylo už pozdě. Většina přeživších bojovníků lehké jízdy pravého křídla uherské armády a pěchoty ze středu prchala z bojiště. Následoval zoufalý, ale už naprosto beznadějný útok lehké jízdy levého křídla křesťanského uskupení. Také tento útok byl neúspěšný. Vojáci levého křídla křesťanského uskupení své koně v krajní nouzi obrátili a ujížděli z bojiště také.

Výsledkem bitvy byla tragická prohra méně početných, hůře vyzbrojených a méně zkušených vojáků křesťanského uskupení vojsk. V jeho řadách bylo zabito 7 vysokých církevních hodnostářů, 28–30 uherských bánů (magnátů, správců oblastí), cca 500 dalších příslušníků šlechty a cca 14–16 tisíc křesťanských bojovníků. Z českých šlechticů tam zahynul pan Štěpán Šlik. Dvacetiletý král Ludvík Jagellonský se po neúspěšném útoku své těžké jízdy dal na ústup také. Králův unavený kůň v průběhu brodění rozbahnělého potoka Csele-pa-

Ferdinand I. Habsburský (* 1503 †1564)

tak i s králem na hřbetu uklouznul a nešťastně upadl. Zoufalý král Ludvík Jagellonský, uvězněný v plátech svého těžkého brnění, buď ve vodě rozvodněného potoka utonul, nebo se v jeho hlubokém bahně udusil. Ludvíkovo tělo jeho poddaní, zdá se, nikdy nenašli a není známo, že by bylo s poctami pohřbeno. Osmanské ztráty byly přibližně stejné jako ztráty křesťanské: 14–16 tisíc padlých a nezvěstných. Po bitvě nechal sultán popravit 1–2 tisíce křesťanských zajatců.

Habsburkové se po smrti krále Ludvíka Jagellonského stali dominantním panovnickým rodem ve střední Evropě. Současně na ně padla odpovědnost za budoucí osudy křesťanské Evropy. Podle dodatku svatební smlouvy, uzavřené mezi Habsburky a Jagellovci, nastoupil na český a uherský trůn Ferdinand I. Habsburský. Ten pak v Českém království a ve zbytku Uherského království panoval dlouhých 38 let. Na českého krále byl korunován poměrně snadno, ale na uherskou královskou korunu si činil nárok také Jan Zápoľský. Ten později s podporou Osmanů vládl v uherském Sedmihradsku. Uherská země se od toho času na dlouho rozdělila na osmanskou, habsburskou a sedmihradskou část.

Brzy po bitvě u Moháče malé rychlé oddíly osmanských jezdců podnikaly výpady do Rakous a na Moravu. Sultán Süleyman I. se totiž po vítězné bitvě u

Moháče rozhodl udeřit na mocenské centrum Habsburků Vídeň (německy: Wien). Na jaře roku 1529, podle letopisů dne 10. 4. 1529, začala armáda sultána Süleymana I. opouštět Istanbul a pochodovala na Vídeň. Tažení se účastnil také nejvyšší velitel vojsk (a současně 2. velký vezír, též velkovezír) Parkali Ibrahım Paša. Tato armáda byla početně silnější než armáda, se kterou tentýž sultán porazil vojsko Ludvíka Jagellonského u Moháče.

Osmanská armáda pochodující na Vídeň měla ve svých řadách minimálně 120 tisíc ozbrojených mužů. Navíc hlavní proud osmanské armády doprovázelo několik desítek tisíc ozbrojených a vycvičených mužů s úkolem krýt její zadní voje. Vojsko s sebou vezlo obrovské množství vojenských zásob, naložených na cca 20 tisících velbloudů a na cca 8 stech říčních plavidel. Lodě naložené zásobami pro armádu byly taženy proti proudu řeky Dunaje, podle možnosti až k Vídni. V opačné směru, od Vídně většinou až do ústí Dunaje v Černém moři, byly transportováni vážně ranění osmanští vojáci a ještě mladí, práce schopní křesťané, určení k prodeji do otroctví. Ukořistěné křesťanské děti byly směřovány k celkové a důkladné převýchově v Osmanské říši. Talentování a zdraví chlapečci křesťanských rodičů mohli později sloužit v osmanské státní správě, nebo v osmanském vojsku jako janičáři.

Osmanským vojákům ani velbloudům však v Evropě nesvědčilo vlhké počasí. Během dlouhého, 5 a 1/2 měsíců trvajícího transportu armády přes Balkán do Evropy se kvůli vydatným deštům rozvodnily řeky. Osmané tehdy ztratili velké množství děl a střeliva. Rozbahněné cesty ztěžovaly a zpomalovaly jejich postup. K Vídni toto obrovské uskupení osmanských vojsk dorazilo až začátkem podzimu, teprve 27. 9. 1529. Osmanská armáda byla tehdy ve velmi špatném stavu. Sultán Süleyman I. proto do obleženého města poslal 3 dobře oblečené zajatce – křesťany, aby vyjednali vydání Vídně bez boje. Jako odpověď velitel Vídně pan Mikuláš ze Salmu poslal 3 dobře oblečené zajatce – muslimy, ale město Vídeň Osmanům nevydal.

Süleyman I. Nádherný, Vznešený, Veliký (* 1495 †1566)

Až do příchodu Osmanů ke hradbám Vídně se Ferdinand I. snažil zformovat protiosmanskou alianci. Oslovil při tom všechny křesťanské panovníky v Evropě. Žádal je, aby mu poskytli finanční a vojenskou pomoc. Marně. Také domácí šlechtu vyzval k rázným činům. Tehdy česká stavovská obec najala 2 tisíce žoldnéřů, ale zemskou hotovost nesvolala. To proto, že by se pak příslušníci zemské hotovosti museli bojů s Osmany aktivně účastnit. Od české a moravské šlechty to byl další z mnoha případů zrady českého krále. Přitom kdyby tehdy město Vídeň padlo do rukou Osmanů, znamenalo by to přímé a neodvratné nebezpečí osmanské okupace Čech a Moravy! Teprve když byla nouze největší, když bylo město Vídeň obleženo a turecké oddíly podnikaly loupežné výpravy na Moravu a do Čech, svolaly české a moravské stavy zemskou hotovost. Tato váhavost, neochota, zbabělost, hloupost či vychytralost českých a moravských stavů se později opakovala ještě několikrát. Nakonec byla příčinou vyhlášení panovníkova trestu na konci tzv. Šmalkaldské války roku 1547.

Obléhání města Vídně začalo dne 27. 9. 1529, ale první útoky na město byly z neznámých důvodů zahájeny až začátkem dne 10. 10. 1529. K tomu datu bylo za hradbami města už přibližně 16 tisíc bojeschopných mužů, počítaje v to moravské, české a jiné posily. Přesila

Rytina Osmanského obležení Vídně
27. září - 14. října 1529

Osmanů byla však zřejmá na první pohled. Zdálo se, že Vídeň musí padnout. Během obléhání byly městské hradby na několika místech Osmany podkopány, aby se dosáhlo jejich zřícení. Na obránce města střílelo proslulé osmanské dělostřelectvo, kterému se vídeňská děla nemohla rovnat ani kvantitou, ani kvalitou. Městské hradby by se propadly také v případě, že by se Osmanům podařilo odpálit střelným prachem naplněné sudy, uložené v jimi vyhloubených tunelech. Proto obránci města hloubili vlastní tunely v opačném směru, přičemž se snažili práci osmanských vojáků přerušit.

Výrazně poškodit opevnění města Vídně během cílených útoků na městské hradby se osmanským dělostřelcům nepodařilo. Snahy o prokopání se do města nebo podminování jeho bašt byly mařeny obdobnou tunelářskou činností a překvapivými výpady obránců Vídně. Při jednom takovém výpadu byl málem zajat nejvyšší velitel vojsk Parkali Ibrahim Paša. Po zničení několika podminovacích tunelů provedli obránci Vídně velký výpad o síle cca 8 tisíc mužů. Zničili při něm mnoho dalších osmanských tunelů. Při ústupu zpět do města však utrpěli těžké ztráty...

Osmany nakonec zradilo počasí. Dny se zkracovaly, už začátkem měsíce října

roku 1529 začalo přituhovat a noční mrazíky, spojené s častými dešti, vyvolávaly nespokojenost osmanských vojáků. Dne 11. 10. 1529 přišel velký liják a při něm plány Osmanů na podkopání města vzaly za své. Osmanům se navíc nedostávalo zásob, včetně potravin. Přibývalo ztrát a zběhů. Také janičáři začali vyjadřovat svoji nespokojenost. Proto na začátek následujícího dne 12. 10. 1529 svolal sultán Süleyman I. válečnou poradu. Na poradě bylo rozhodnuto, že po jednodenním vydatném odpočinku bude proveden rozhodující a konečný útok na Vídeň.

Mohutný a poslední útok na Vídeň byl podle plánu zahájen v ranních hodinách dne 14. 10. 1529. Sultán přislíbil velkou finanční odměnu prvnímu osmanskému vojákovi, který toho dne překoná městské hradby Vídně. Přes velkou snahu se to však žádnému Osmanovi nepodařilo, poslední zoufalé útoky na hradby města Vídně byly křesťanskými karabiníky a kopiníky úspěšně odraženy. Zklamáný sultán vydal proto ve druhé polovině dne povel k ukončení bojů a k všeobecnému ústupu. Náhlé a nečekané sněžení v oblasti bojů pak ústup Osmanům ještě ztížilo.

Podél cesty do svých domovů Osmané zanechávali svoje vážně zraněné a těžce nemocné vojáky, hladové, vyčerpané a zraněné koně, muly a velbloudy, poškozené a nefunkční povozy, poškozená říční plavidla, různé druhy zbraní včetně děl, nefunkční zbytky stanů a lehátek, předměty osobní potřeby, a pod. V místech, kde stála kuchyně pro hlavní stan osmanské armády, bylo prý nalezeno několik pytlů pražených zrn, ze kterých Osmané připravovali černou kávu. Trdívce se, že hned poté se ve Vídni začala podávat proslulá vídeňská káva...

Na samém konci dne 14. 10. 1529 první neúspěšné obléhání města Vídně vojáky Osmanské říše skončilo. Město bylo zachráněno. Pro obyvatele žijící v širokém sousedství Vídně nebyla porážka Osmanů důvodem k pořádání velkých oslav. Města a vesnice na Balkáně, v Uhrách, v Dolním Rakousku a na jižní Moravě byly vyrabovány a mnohdy i vypáleny, tisíce jejich obyvatel byly odvedeny do otroctví, děti odvedených rodičů byly navždy ztraceny.

Janičár, elitní voják osmanské armády

Osmanská říše byla pro Evropu hrozbou ještě koncem 17. století. Poslední velmi nebezpečnou demonstrací síly mohutné a obávané říše Osmanů bylo druhé obléhání Vídně roku 1683. Teprve až neúspěch druhého obléhání Vídně byl začátkem definitivního ústupu osmanské moci. Jen pozvolna pak následovalo osvobození Uher a zbytku Evropy. Během dalších dvou století byl osvobozen také Balkán, ovšem s výjimkou evropské části dnešního Turecka.

*Připravil Jiří Kachlík
Brno, Česká republika*

Tu noc byl d'ábel odvázan ze řetězu

K 70. výročí likvidace klášterů v Československu

V polovině dubna si připomínáme 70. výročí od akce K, kterou komunistický režim na desetiletí zásadně omezil řeholní život v Československu. Dvě vlny tohoto tažení proti řeholím znamenaly konec pro 239 klášterů a 2 376 řeholníků skončilo v internaci. Ženské komunity později čekala obdobná akce Ř.

Řeholníci a bývalí studenti církevních škol vzpomínají na tragickou noc ze 13. na 14. dubna 1950

„Asi ve čtvrt na dvanáct přišel rozkaz vstát a jít k autobusu ve Vyšehradské ulici. Policisté udělali kordon, bylo jich asi padesát. Nás bylo dvacet,“ vzpomíná řeholník Jan Josef Kohl na noc, kdy byl on i jeho řádoví bratři vyhnáni z benediktinského kláštera v pražských Emauzích. „Přidržel se mě bratr Roman, měl hůl a já jsem mu nesl zavazadla. Najednou z toho kordonu vylítl takový mladý kluk a řval: „Dědku, tak se hejbe!““

Ve více než dvou stovkách mužských klášterů, církevních internátů a řeholních domů po celém Československu se tu noc odehrávalo totéž. Probuzení uprostřed noci. Křik, nadávky a výsměch. Rychlé sbalení toho nejnútnějšího. Vyhánění z cel. A nakonec deportace neznámo kam.

Snažili se najít mezi námi udavače

Předem utajovaný plán s krycím názvem Akce K připravovalo předsednictvo ÚV KSČ pod osobním dohledem generálního tajemníka Rudolfa Slánského už od ledna 1950. Řeholní domy měly být vyklizeny a jejich obyvatelé izolováni od společnosti.

Ale nad kláštery se stahovala mračna už mnohem dříve, přinejmenším od únorového převratu roku 1948. Komunisté vnímali řeholníky jako hrozbu, obávali se jejich semknutosti a mravní integrity i jejich možného vlivu na společnost. Na veřejnosti vytvářeli obraz klášterů jako míst hříchu a zahálky, kde se skladuje nakradené bohatství i zbraně a ukrývají se protistátní živly. Do některých klášterů dokonce zbraně nastrčili, aby je potom mohli s velkou slávou „objevit“.

„Snažili se mezi námi najít nějaké udavače,“ vzpomíná Ludwig Armbruster, který v té době studoval na jezuitském filosofickém učilišti v Děčíně. „Zvlášť se zaměřovali na řeholní bratry, kteří nebyli studovaní. Slibovali jim například, že jim najdou nějakou ženskou, se kterou by se mohli scházet. Ale nevycházelo jim to.“

Další krok přišel v březnu 1950, kdy byli do klášterů a řeholních škol nasazeni státní zmocněnci. Oficiálně se měli starat o finanční záležitosti. „Státní zmocněnec nedělal nic zvláštního, ale pozoroval situaci v klášteře. Tipoval si lidi, kdo jaký je, kdo je představený, kdo je podřízený a tak dále,“ popisuje situaci Miloslav Frank, který studoval v řádové škole salesiánské kongregace. „Takže když potom za měsíc přišli zlikvidovat klášter, už věděli, kdo jsou naši představení, a odvezli je jinam než nás.“

Komunisté si uvědomovali, že chystané rozeznání mnišských řádů a zabavení jejich majetku je akce zcela nezákonná - ani v právním řádu stalinistického Československa nebyl žádný zákon, který by jim to umožňoval.

Proto se rozhodli obraz církve před veřejností předem očernit v inscenovaném procesu s deseti výraznými osobnostmi z řad řeholníků. Opat kláštera premonstrátů Augustin Machalka, opat želivského kláštera Vít Tajovský, provinciál jezuitů František Šilhan a další byli uvězněni, pod tvrdým fyzickým i psychickým

nátlakem donuceni přiznat se ke smyšleným zločinům proti československému státu a odsouzeni k mnohaletému žaláři. Jejich údajná špionážní a velezrádná činnost byla dryádnicky popsána v brožuře „Co se skrývalo za zdmi klášterů,“ která vyšla v mnohatisícovém nákladu.

To vše se odehrálo o Velikonocích 1950. Do přepadení klášterů zbýval už jen týden. V nadcházejících dnech potom policie nechala odvézt z klášterů zvony, aby mnichy v kritickou noc nenapadlo zvonit na poplach.

Držet hubu, nebo vám ji rozbijeme

Zatímco v některých klášteřích řeholní bratři předem nic netušili, jinde byli jejich představení předem varováni. „Náš představený, pan profesor Valábek, dal každému z nás civilní oblek a pětistovku. Zřejmě se dozvěděl z městského úřadu, že k tomu dojde, a znal i přesné datum,“ říká Bernard Boktor, který studoval teologii u salesiánů ve Svätém Kříži nad Hronom (dnešní Žiar nad Hronom). O půlnoci přijely před klášter dva autobusy. StB vyrazila dveře, všechny vzbudili a nahnali do společné místnosti. Tam jim přečetli příkaz k likvidaci kláštera. Každý si s sebou směl vzít jednu tašku a peřinu. „Než jsme odjeli, pan profesor Valábek začal zpívat hymnu *Christus vincit* a my jsme se všichni přidali. Oni se nás snažili přerušit, ale marně,“ vzpomíná Bernard Boktor.

Na druhém konci republiky, v severočeském Bohosudově, probíhaly události podobně, jak popisuje tehdy čtrnáctiletý student biskupského gymnázia Theobald Czernin: „V deset hodin nás zahnali v pyžamech do jídelny, prolezli nám pokoje. Byla to úplná spoušť, všechno rozházené, poničené. Pátery odvezli jinam, už jsme se s nimi nesetkali.“

„Vstal jsem a bosýma nohama jsem vklouzl do sandálů. Esenbák, který to viděl, řekl: „Clověče, oblečte se pořádně, vždyť nevíte, kam jdete,““ připomíná tehdejší student teologie Benedikt Vladimír Holota vzácný projev lidskosti ze strany policistů, kteří se účastnili nočního přepadení pražského konventu Panny Marie Sněžné. Tentýž policista mu ale dovolil vzít si s sebou jenom dvě knihy, breviář, který se právě modlil, a Písmo svaté. „A držet hubu, nebo vám ji rozbijeme,“ křičeli na ně policisté poté, co se řeholníci shromáždili v refektáři.

Většina mladých řeholníků byla po krátkém pobytu v internačních táborech odvedena na vojnu – samozřejmě k PTP.

Vojáci z řad řeholníků neměli tolik důvěry socialistického státu, aby mohli bojovat se zbraní v ruce, jejich zbraněmi byla nejčastěji lopata a krumpáč. Jako členové PTP – Pomocných technických praporů pracovali nejčastěji na stavbách, v dolech a podobně.

Vzpomínky řeholníků ze všech konců Československa se v mnoha bodech shodují. Často například hovoří o tom, že neměli ponětí, kam je odvázejí, a šířily se mezi nimi obavy, že antony či autobusy se zalepenými okny míří do sibiřských gulagů. Mnozí si ale dodávali odvahy společnou písní: „*My mladí jsme v autobuse obsadili zadní sedadla a začali jsme zpívat: 'Všeci sa starajú o moju chudobu a já sa nestarám, chvála Pánu Bohu'...*“ Členové bezpečnosti po nás loupali očima, věděli, že s námi zatočí,“ vzpomíná Benedikt Vladimír Holota.

Akce K postihla celkem 2376 řeholníků z 219 řeholních domů, zbytek mužských řádů komunisté zlikvidovali v druhé vlně o dva týdny později. V létě a na podzim 1950 potom následovala likvidace ženských řádů. Pro noc z 13. na 14. dubna se vžilo pojmenování Bartolomějská noc klášterů, na Slovensku také Barbarská noc. „*V tom roce byl odvážen ďábel ze řetězu,*“ říká člen dominikánského řádu Karel Floss

Svazačky se s námi chtěly družít a tančit

Zabrané klášterní budovy stát mnohdy nechal cíleně chátrat nebo do jejich prostor odsunul skupiny obyvatel, které neměly být veřejnosti příliš na očích – třeba tělesně a mentálně handicapované. Vniveč přišly také cenné památky z klášterních knihoven: „*Knihy jsme nakládali na nákladní auta. Potom jsem se dozvěděl, že vysokoškoláci měli třdit, co se dalo prodat za marky nebo za dolary v cizině. To ostatní - na to tak dlouho přšelo, až z toho nezbylo nic,*“ vzpomíná jezuita Ludwig Armbruster na konec klášterní knihovny v Bohosudově.

Vyhnané řeholníky mezitím policisté soustředili do několika internačních klášterů, například v Želivě, v Králíkách, Oseku, Hejnicích, v Pezinku či v Podolinci. Mladí mniši a studenti byli odděleni od svých profesorů a představených, ale mohli se vídat s příslušníky jiných řeholních řádů. V internaci museli těžce pracovat bez nároku na mzdu, navíc byli neustále vystavováni poněkud naivním snahám komunistického režimu je přivést na „správnou cestu“. Spíše úsměvná byla například školení marxismu-leninismu, vedená agitátory nevalného intelektuálního potenciálu. Jindy se vězňatelé snažili vystavovat mladé novice světským pokušením: „*Když jsme budovali hráz přehrady na Klíčavě, přivezli nám tam nějaké svazačky. Měly nás prý rozpty-*

lovat, chtěly se s námi družít a tančit... Evidentně to byla snaha nás převychovat,“ vzpomíná Josef Kolmaš, dříve student církevního gymnázia ve Velehradě. K sofistikovanějším pokusům patřilo lákání do nově otevřeného semináře v Litoměřicích, jehož absolventi mohli působit jako kněží se státním souhlasem. Podmínkou ovšem byla vstřícnost vůči režimu. I tomu ovšem naprostá většina bratří odolala.

Poskytovali s podporou navzájem, kněží, kteří mezi nimi byli, tajně sloužili mše svaté. Některé činnosti, například práce u chovu králíků, jim umožňovaly alespoň na chvíli se „zašít“ a potají studovat. „*Nejkrásnější Vánoce jsem prožil ve shromáždění bratří ze všech řádů v internaci v Oseku. Byli tam kapucíni, minorité, redemptoristi, jezuiti. To bylo úžasné, to bylo něco,*“ připomíná Benedikt Vladimír Holota ty chvíle, kdy jim komunistický útlak paradoxně umožnil dostat se k samotné podstatě své víry.

Lidé z vesnice věděli, proč tam jsme

Zabírání klášterů v Čechách a na Moravě proběhlo téměř bez odporu místních obyvatel, jen v Ostravě, v Hodoňovicích u Frýdku-Místku a v Ořechově se věřící pokusili mírně protestovat. K intenzivnějším protestním akcím došlo na Slovensku. Například v Podolinci u Staré Lubovni se asi dvě stě lidí ozbrojených klacky a kamením pokusilo internované řeholníky a studenty teologie osvobodit a policie je rozháněla slzným plynem. Bernad Boktor vzpomíná, že téměř každou sobotu se zde pořádalo protestní procesí ke klášteru: „*Ta vesnice věděla, co je s námi, kdo tam jde a proč tam jsme. Oni se třeba sebrali a šli ke klášteru se zpěvem mariánských písní.*“

Tu a tam se ale pomoci dočkali uvěznění řádoví bratři i v Čechách. Například v Želivě u Pelhřimova jim pomáhala Ludmila Zadníčková. Řeznictví jejího manžela dodávalo do tábora maso a snažili se řeholníkům přilepšovat: „*Měli jsme výrobnu, takže pár potravinových lístků se dalo ušetřit. Oni měli přiděl osm deka a my jsme jim dávali deset. Pod maso jsme dali třeba dva salámy. Později jsem bohužel zjistila, že kuchařka jim často nic nedala a jídlo si vozila domů.*“ Ludmila Zadníčková se zapojila do odbojové skupiny, která bratřím předávala korespondenci z domova. Po udání však byla skupina pozatýkána a Ludmila Zadníčková odsouzena na šest let do vězení.

Vytrhával listy z Písma a hostie házel psům

Někteří řeholníci strávili v internaci i několik let, ti mladší z nich byli už v září 1950 propuštěni, ale vzápětí museli narukovat na vojnu do nechvalně proslulých Pomocných technických praporů. Člen dominikánského řádu Jordán Jaromír Vinklárěk vzpomíná, že mezi veliteli PTP byli proti kněžím a řeholníkům nejvíce zaujatí ti, kteří sami prošli církevním školstvím: „*U Sliache na Slovensku jednotce velel nějaký Fábri, odchovanec nějakého řádu, který se vyznal v našich věcech. Ten uměl vystihnout naše bolavá místa. Když našel breviář nebo Písmo, tak vytrhával listy a dával je na záchod. Hostie házel psům. Prostě choval se velice nedobře.*“

Veškeré pronásledování však víru řeholních bratří spíše utužilo, stejně jako jejich odhodlání zůstat věrni svým slibům. V internačních táborech i v útvech PTP pokračovali v duchovním životě, starší vedli a inspirovali ty mladší, později na svobodě zajišťovali tajná kněžská svěcení a navzájem se podporovali.

Akce K mohla sice zlikvidovat vnější, hmotné projevy církevního a řeholního života, nezničila ale to nejdůležitější – víru a pocit sounáležitosti.

Barbora Šťastná, Post Bellum
Převzato z: <https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/>

První matrika v Českém království je z roku 1531 z Jáchymova

První „matrikář“ Jáchymovský pastor Johann Mathesius

Jeden z více primátů Jáchymova je, že první matrika v Českém království pochází právě z Jáchymova. Svobodné homí město Jáchymov bylo tehdy na svém vrcholu, bylo po Praze druhým největším městem. Těžilo se zde obrovské množství stříbra, bylo to velice bohaté město. Jáchymov se stal též kulturním a vědeckým střediskem tehdejší střední Evropy. Žili a setkávali se zde významní vědci, umělci, duchovní, pracovníci v hornictví i ve správě.

Jedním z nich byl i Johann Mathesius, rektor jáchymovské latinské školy a výmluvný kazatel. Jeho kázání poslouchalo se zatajeným dechem víc než 1000 horníků, uvádí se i 2000. A právě Johann Mathesius založil a začal vést první matriku v Českém království.

V dnešní době hodně lidí zajímá jejich původ, odkud pochází, čím se zabývali jejich předkové. Proto si nechávají sestavit rodokmen. Nebo si ho sestavují sami. Základním zdrojem informací jsou pro ně matriky. Co to je matrika? Terminem "matrika" (matrica, matricula, Matrik, Matrikel) se obecně označuje úřední kniha se zápisy jmen osob a některých jejich osobních údajů, vedená pro potřeby právní evidence (např. univerzitní matrika studentů, matrika kleriků nebo šlechticů apod.). Důležité jsou církevní matriky (libri ecclesiastici, libri parochiales, Kirchenbücher). Jsou to úřední knihy vedené duchovními správci jednotlivých farností, kteří měli evidovat osoby, jimž byly udělovány svátosti. Postupným vývojem se jejich podoba stabilizovala v matriky pokřtěných, později nazývaných matriky narozených (matrica baptizatorum, matrica nativitatis, Taufbuch, Geburtsbuch), matriky oddaných (matrica copulatorum, matrica matrimoniorum, Trauungsbuch) a matriky zemřelých (matrica mortuorum, matrica defunctorum, Sterbebuch, Sterbematrik).

Na rozdíl od románských zemí, kde matriky vznikají již ve 14.-15. století, počátky sporadického vedení matrik v českých a také v německých zemích se datují do první poloviny 16. století a jejich vznik souvisí s evropskou reformací v církevní správě.

První a zásadní otázky ke všeobecnému zavedení katolických matrik řešil v souvislosti se sňatkovou reformou

tridentský koncil v roce 1563. Stanovil povinnost farářů zapisovat sňatky a křty do knih k tomu ustanovených. Ovšem do vedení matrik bylo ještě daleko. V českých zemích bylo všeobecné vedení matrik nařízeno olomouckou synodou v roce 1591 (pro Moravu) a následující pražskou synodou v roce 1605 (pro Čechy). Pražská synoda rozšířila usnesení koncilu v Tridentu o vedení seznamů duší (status animarum) a seznamů udělených svátostí, zvláště pohřbů. Římský rituál (Rituale Romanum) z roku 1614 završil tato předchozí usnesení v oblasti vedení matrik prosazením další povinnosti farářů – vést matriky úmrtní. Každý farář měl vést tři knihy se stanovenými údaji ve svém obvodu. Tato směrnice stanovila i latinský formulář zápisů v matrikách svaatebních, křestních a úmrtních a konkrétní zásady (např. v zápisech uvádět nejen jméno osobní, ale také rodinné).

Tricetiletá válka, kdy válčily armády katolické i protestantské, rozvrátila nejen původní církevní organizaci, ale měla vliv i na vedení matrik. Po skončení tricetileté války se opět začala obnovovat farní síť a s tím souviselo i nové zakládání matrik. Farní obvody byly však v této době rozsáhlé a projevoval se nedostatek kněží k obsazení far. Přes všechna církevní ustanovení se praktické vedení matrik vyznačovalo značnou nejednotností ve formě či jazyce zápisů. Forma zápisů byla stručnější, zápisy byly často psány per extensum, po celé straně matriky. Později si někde faráři upravili předepsanou větnou stylizaci zápisu, jinde psali do rubrik anebo používali kombinace obojí formy. Zápisy v matrikách v českých zemích jsou až do poloviny 18. století v latině, němčině nebo v češtině. V 17. století byl zápis v matrice zpravidla velmi jednoduchý. V matrice pokřtěných se zapisovalo datum křtu (ne narození), jméno křtěného dítěte (Infans), jméno a bydliště rodičů (Parentes) a kmotrů (Patrini, Levans a Testes). Někde však chybí i bydliště rodičů nebo je uveden jen otec. V matrikách oddacích bylo registrováno u snoubenců (Sponsi) - jméno, rodinný stav a bydliště ženicha, u mladších ženichů i jméno otce, u starších ženichů zaměstnání. U nevěsty se zapisovalo jméno, rodinný stav a bydliště, jméno otce nebo zemřelého manžela. Mnohdy však některé údaje chybějí. Matriky úmrtní se zakládaly později a uvádějí datum pohřbu, jméno a bydliště zemřelého. V těchto matrikách je nejvíce chyb, jsou patrné i případy, kdy zápis je zapsán s ročním zpožděním nebo je napsán dvakrát s odlišnými údaji. Je to pochopitelné, po pohřbu šel farář na oběd k uctění zemřelého a potom na zápis do matriky již nemyslel, další den měl jiné povinnosti. A tak čas běžel, až si farář vzpomněl a dělal více zápisů najednou. Je to patrné i z rukopisu zápisů. Nebo dělal zápisy jeden rok a náhle pokračoval zapisováním událostí z předešlého roku.

Ke změnám psaní matrik dochází až v 18. století, kdy jsou matriky všeobecně v českých zemích dochovány a díky zásahu osvětského státu mají jednotný charakter. Za vlády Marie Terezie začal stát sledovat přírůstky a úbytky obyvatel v souvislosti se statistickými, vojenskými a daňovými potřebami evidence. V roce 1770 byla zavedena jednotná latinská matriční formule, doplněná o evidenci poddanské příslušnosti a latina převládla v matričních záznamech. Zavedená rubrikatura, někde již na tištěných formulářích nedovolovala vynechat některé předepsané údaje a zápisy se staly přehlednějšími. Roku 1771 se v matrikách zavádějí záznamy o domovních číslech. Vzniklo to na základě císařského reskriptu ze dne 10.3.1770, který stanovil sčítání obyvatel dům od domu. Bylo tedy třeba domy očíslovat. Číslování se někde provádělo i se zpětnou platností. Roku 1779 vstoupilo v platnost nařízení uvádět v matrikách osobní jména a nikoliv jména podle gruntů nebo podle chalupy, ale podle jména rodiny. Přezdívký se však v praxi udržely ještě dlouhou dobu, někdy se dokonce z přezdívky stalo příjmení (Mladý, Starý, Podojil, Neuměl apod.). Stávalo se také, že Novák se přiznal k Růžičkům a stal se z něj mladý Růžička a z rodu Nováků úplně zmizel. Příjmení Růžička mu již zůstalo. To způsobuje mnoho těžkostí lidem, kteří sestavují rodokmeny. V Čechách a na Moravě jsou staré selské rody, jejichž původ lze vysledovat až (jen) do první poloviny sedmáctého století. Jiné to je u šlechtických rodů, tam se z majetkoprávních důvodů dokazoval jejich původ již před sedmáctým stoletím.

K rozhodujícím zásahům osvětského státu do vedení matrik dochází zejména za vlády císaře Josefa II. Patentem ze dne 15.5.1781 byly matriky prohlášeny za veřejné listiny. Zdokonalenou formální úpravy matrik a zavedení formuláře s předtištěnými rubrikami ve zvláštních samostatných knihách pro každý druh zápisů nařídil císařský patent z 20.2.1784. Tato ustanovení doplnil patent z 19.7.1784, který nařizoval vést pro každou osadu farnosti zvláštní matriku nebo oddíl matriky. V této době nahradila latinu němčina nebo čeština. Zneužití matrik mělo být zabráněno v roce 1792 nařízením foliováním stránek matrik.

Ve druhé polovině 19. století dochází k vyvrcholení státních i církevních nařízení. Usnesení pražského koncilu v roce 1860 a pražské synody v roce 1873 přineslo podrobné předpisy o vedení matrik. K definitivnímu sjednocení matričních formulářů na území Čech došlo na jednání konference zástupců pražské, litoměřické a královéhradecké konzistoře v roce 1890. Vedení matrik se dále zdokonalovalo až roztržistěná organizace a správa vedení matrik byla v Československu odstraněna zavedením jednotného systému státních matrik zákonem č. 268 Sb., o matrikách ze dne 7.12.1949, s účinností od 1.1.1950. Stát přebírá vedení matrik. Na mnoha farnostech byly však církevní matriky dále vedeny.

Nyní se můžeme vrátit k první matrice v Českých zemích pocházející z Jáchymova a porovnáme vývoj matrik podle doby začátků psaní matrik nebo pokynů pro jejich vedení:

Matrika oddaných z Jáchymova z let 1531 - 1062
a ukázka zápisu z této matriky

1531 - luteránská matrika oddaných, kterou začal psát Johannes Mathesius v Jáchymově

1542 - matrika pokřtěných, kterou také napsal Johannes Mathesius v Jáchymově

1545-1563 - Tridentský koncil nařídil všem farářům vést matriky. Do provedení bylo ještě daleko.

1591 - Olomoucká synoda pro Moravu rozhodla o vedení matrik.

1605 - Pražská synoda pro Čechy rozhodla o vedení matrik.

1582 - nejstarší matrika římskokatolické církve je z pražského Nového Města

Prostým porovnáním uvedených letopočtů vidíme, že první matrika římskokatolické církve v zemích hranic Českého království začala být vedena v Praze asi 50 let po jáchymovské matrice, tedy zhruba o dvě generace farářů později. Je to nejen jeden z jáchymovských primátů, ale dokazuje to i tehdejší úroveň vzdělání a znalostí Johanna Mathesia a jeho současníků i vysokou úroveň kulturního života v tehdejších Jáchymově.

Podle Marie Répásové:

Krátce k historii římskokatolických matrik,

Okresní archiv Třeboň

Připravil Jaroslav Ohec, Jáchymov

Český právník Vám radí (7)

22. Chci darovat nemovitost, kterou mám v České republice, svým vnoučatům, občanům USA. Mohu tak učinit? Jak mám postupovat? Jaké jsou daňové povinnosti takového převodu?

Ano, můžete. Zákon nestanoví žádná omezení vázaná na občanství a majetek v České republice tak mohou nabýt klidně i Vaše vnoučata, které české občanství nemají. Nejjednodušší způsob, jak darovat Vaši nemovitost, je sepsání darovací smlouvy. Je vhodné obrátit se na odborníka na dané právo v Česku. S ohledem na blízký příbuzenský vztah nebudou Vaše vnoučata podléhat dani z příjmu, neboť je díky příbuzenskému vztahu od daně osvobozena. Povinnost podat daňové přiznání je však nemine. S tím ji určitě Váš právní zástupce poradí.

23. Zemřel nám tatínek, v rodině víme, že měl nemovitosti i v České republice. Jako dědicové přicházejí v úvahu všechny jeho tři děti. Jeden z bratrů ale s námi není v kontaktu. Je možné dědictví projednat i bez jeho účasti? Jak máme postupovat?

V českém právním řádu je možné dědit ze zákona a ze závěti. Nezanechal-li Váš otec závěť, dědíte automaticky jako jeho děti ze zákona. K prokázání příbuzenského vztahu Vám stačí rodný list, dále pak další dokumenty jako úmrtní list zůstavitele či další dědické dokumenty. Úmrtní list a další dokumenty, které byly vydány na území USA, je zpravidla třeba mít úředně ověřené a opatřené vyšším ověřením (Apostilou). Apostilu obdržíte u Secretary of the State ve státě, kde byla listina vystavena.

Pokud tatínek zemřel v zahraničí, nemá se soud o úmrtí, jak dozvědět. Proto bude vhodné připravit tzv. návrh na projednání dědictví. S návrhem Vám pomůže advokát. Je vhodné obrátit se na advokáta, o kterém víte, že se zabývá dědickými řízeními se zahraničním prvkem. Takový advokát přesně ví, jaké dokumenty je třeba předložit, aby mohlo být o dědictví rozhodnuto co nejdříve. V návrhu může být uvedeno, aby dědictví bylo ve Váš prospěch, nicméně Váš bratr je stejně jako Vy zákonným dědicem, a tak se ho notář bude pravděpodobně pokoušet dohled.

S ohledem na všechny skutečnosti, které dědické řízení obnáší, je vhodné mít právního zástupce, protože notář projednává dědictví za účasti dědiců, resp. jejich právních zástupců. Doručování do ciziny, případně překlady listin mohou celé projednání velice pozdržet, a tak je důležité mít na místě osobu, která neprodleně bude reagovat na výzvy notáře.

24. Zjistila jsem, že když se projednávalo dědictví po mé babičce, která žila kdysi na území České republiky, byl projednán dům, který vlastnila, a to ve prospěch mého otce. Pamatuji si ale z vyprávění, že babička hovořila i o okolních polích, které patřily její rodině. Je možné nějak získat i tyto okolní pozemky?

Na tuto otázku není jednoznačná odpověď. Katastr nemovitostí je veřejně přístupný, a tak si můžete zjistit, zda jsou ně-

které okolní nemovitosti ve vlastnictví třeba ještě stále Vaší zemřelé babičky či jiného rodinného příslušníka. Zpravidla je vhodné nechat si udělat tzv. due diligence těchto nemovitostí, které se zaměřuje na historii nemovitostí a které Vám vypracuje odborník, který se nemovitostmi v České republice zabývá a pracuje s nimi.

Při tomto historickém bádání zjistíte, zda byly nemovitosti převedeny na další osoby a na základě čeho se tak stalo. Mnohdy bylo důvodem vyvlastňování, ale třeba i prodej nemovitosti, kolikrát také nemovitost rodině ani nepatřila, ale rodina zde byla pouze v nájmu či ji jinak využívala. Jsou i případy, kdy se při zkoumání historie nemovitostí objeví další nemovitosti, které jsou stále evidovány na původního vlastníka, Vašeho příbuzného, a možná poté zjistíte, že zde existuje možnost nemovitost je získat, například podání návrhu na dodatečné projednání dědictví a v tom případě se poté obrátit na advokáta, který Vám s návrhem a celým dědickým řízením pomůže.

Jedná se však o natolik speciální případy, že nelze obecně říct: „ano, jde to“, nebo „ne, nejde to“. Nutné je každý případ posoudit individuálně.

25. Vlastním ideální ¼ domu v České republice. Bohužel není možné se domluvit s ostatními spoluvlastníky na správě daného domu, ve kterém jsou čtyři byty. Jak mám postupovat? Je daný spor možné vyřešit soudně? Na koho se mám obrátit?

Jako spoluvlastník zbyvajících částí domu můžete další spoluvlastníky vyzvat k prodeji jejich spoluvlastnického podílu za tržní cenu, tedy cenu odpovídající danému místu a v daném čase. Nebude-li některý ze spoluvlastníků s prodejem souhlasit, můžete se obrátit na soud s žalobou na zrušení a vypořádání spoluvlastnictví, a to za cenu určenou soudním znalcem. Tyto soudní spory jsou zpravidla vedeny několik let a zahrnují otázku vypořádání investic, předkládání posudků atp. Je proto vhodné být zastoupen advokátem.

Daný případ by bylo nutné posoudit individuálně. V úvahu by možná připadalo rozdělení domu na bytové jednotky atp. Určitě bych Vám doporučil obrátit se na advokáta, který Vás zastoupí jak v jednání se spoluvlastníky, tak při případném soudním jednání.

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Kalín

Tel. +420221719041,
Fax. +420221719059
Mob. +420602205400
jhorky@ak-hp.cz
www.ak-hp.cz

Origins of the Rosary

As Catholics we understand the significance and power of praying the Rosary. Included in the writings of many popes, the devotion to the Rosary is attributed to Saint Dominic. According to tradition, Saint Dominic fought tirelessly to fight Albigensian heresy which at the time wreaked havoc throughout Christendom. Southern France was at the epicenter of this heresy during the latter part of the 12th and the beginning of the 13th centuries. Early in the 13th century, St. Dominic, anguished by his lack of success in his preaching in warding off this heresy, turned to the Blessed Mother for assistance. In an answer to his prayer, the Blessed Mother appeared to Saint Dominic and told him to use her Psalter together with his preaching of the mysteries of our salvation as an instrument in opposing the great heresy plaguing society.

So what was Albigensian heresy? It was a dual view of the world that believed in two supreme beings, a good God who created the spirit world and an evil god who created the material world. The spiritual world was viewed as good and the material world, which included the human body, was thought of as evil. The evil god imprisoned spirits in material bodies and it was believed that one should do whatever it took to be freed from that prison, including committing suicide. The believers of this heresy rejected the Trinity, the Incarnation, the Sacraments, Hell and Purgatory. The crucifixion,

death and resurrection of Christ were only thought of as illusions. This heresy was endemic to southern France in the first part of the 13th century. Albigensianism afflicted the people mainly due to their moral laxity. Much of the nobility promoted the heresy as they had aspirations to take over Church lands.

Before Saint Dominic's revelation, the Marian Psalter was a prayer developed by the Cistercians which involved praying 150 Hail Mary's divided into groups of 10 by Our Fathers. Prayer beads were used to keep track of the Hail Mary's. These prayers required no meditation and only recited the prayers. The Blessed Mother revealed to St. Dominic which mysteries should be preached

to correspond to the Psalter prayers which reflected on the life of her Son. This directly contradicted the heresy of the Albigensians and rightfully concentrated on the incarnation, death, and resurrection of Jesus Christ. The transformation from the Psalter to the Rosary played a vital role in the battle to fight heresy. Even though the Rosary at the time of Saint Dominic differs from what we pray today, and its evolution is somewhat detailed, the main focus of the Rosary was/is to concentrate on its mysteries which forever connect us to Jesus Christ and the sacrifice of His life to bestow everlasting life on humanity. There is no greater gift than eternal peace and love.

There is an old saying that those who cannot remember the past are condemned to repeat it. The Mother of God has come down upon humanity innumerable times telling us to pray the Rosary in order to make reparation for the heresies infiltrating society. The world has been given a powerful weapon for good. May the month of Mary renew our focus on the gift of salvation brought to us through her son Jesus Christ our Lord and Savior. May the mysteries of His life never be forgotten and may humanity come to a point where those who cannot "remember the past" by willfully ignoring it find their way through the Holy Spirit to pray the Rosary daily and reject the condemnation of old.

By Jana Krcek

The Christian in the world

From a letter to Diognetus

Christians are indistinguishable from other men either by nationality, language or customs. They do not inhabit separate cities of their own, or speak a strange dialect, or follow some outlandish way of life. Their teaching is not based upon reveries inspired by the curiosity of men. Unlike some other people, they champion no purely human doctrine. With regard to dress, food and manner of life in general, they follow the customs of whatever city they happen to be living in, whether it is Greek or foreign.

And yet there is something extraordinary about their lives. They live in their own countries as though they were only passing through. They play their full role as citizens, but labour under all the disabilities of aliens. Any country can be their homeland, but for them their homeland, wherever it may be, is a foreign country. Like others, they marry and have children, but they do not expose them. They share their meals, but not their wives. They live in the flesh, but they are not governed by the desires of the flesh. They pass their days upon earth, but they are citizens of heaven. Obedient to the laws, they yet live on a level that transcends the law.

Christians love all men, but all men persecute them. Condemned because they are not understood, they are put to death, but raised to life again. They live in poverty, but enrich many; they are totally destitute, but possess an abundance of everything. They suffer dishonour, but that is their glory. They are defamed, but vindicated. A blessing is their answer to abuse, deference their response to insult. For the good they do they receive the punishment of malefactors, but even then they rejoice, as though receiving the gift of life. They are attacked by the Jews as aliens, they are persecuted by the Greeks, yet no one can explain the reason for this hatred.

To speak in general terms, we may say that the Christian is to the world what the soul is to the body. As the soul is present in every part of the body, while remaining distinct from it, so Christians are found in all the cities of the world, but cannot be identified with the world. As the visible body contains the invisible soul, so Christians are seen living in the world, but their religious life remains unseen. The body hates the soul and wars against it, not because of any injury the soul has done it, but

because of the restriction the soul places on its pleasures. Similarly, the world hates the Christians, not because they have done it any wrong, but because they are opposed to its enjoyments.

Christians love those who hate them just as the soul loves the body and all its members despite the body's hatred. It is by the soul, enclosed within the body, that the body is held together, and similarly, it is by the Christians, detained in the world as in a prison, that the world is held together. The soul, though immortal, has a mortal dwelling place; and Christians also live for a time amidst perishable things, while awaiting the freedom from change and decay that will be theirs in heaven. As the soul benefits from the deprivation of food and drink, so Christians flourish under persecution. Such is the Christian's lofty and divinely appointed function, from which he is not permitted to excuse himself.

*The Liturgy of the Hours
5th Easter Week - Wednesday
<http://www.liturgies.net>*

Pověst o tragickém zániku rodu Gryspéků z Gryspachu

Florián Gryspék z Gryspachu
(* 1504 nebo 1509 †1588)

Gryspékové z Gryspachu (německy Gricßenbeck von Gricßenbach) byl v Českém království žijící šlechtický rod. Pocházel z Bavorska. Vzdálenější větve tohoto rodu žijí dodnes, náleží ke staré dolnobavorské šlechtě. Před příchodem do Čech nebyl rod příliš bohatý. Zakladatelem české linie rodu byl pan Jiří Gryspék z Gryspachu. Ten působil jako dvorní rada císaře Maxmiliána I. Za své služby byl povýšen do rytířského stavu a jako léno získal několik panství v dnešním Plzeňském kraji. Byl otcem 6 synů. Zemřel roku 1493 a je pochován v kryptě kostela svatých Petra a Pavla v Kralovicích. Jeden z jeho potomků, pan Florián Gryspék z Gryspachu, se stal významným královským úředníkem.

Pan Florián Gryspék z Gryspachu sloužil u císařského dvora třem po sobě jdoucím panovníkům: Ferdinandu I., Maxmiliánu II. a Rudolfovi II. Jeho hlavní ctností byla věrnost svému panovníkovi a římskokatolické církvi. Se svojí manželkou Rosinou měl 14 synů a 10 dcer. Synů pana Floriána přežilo jenom 7. Jak bylo tehdy zvykem synové, u nichž se předpokládalo, že nezdědí rodový majetek, byli vychováni pro službu v armádě nebo v církvi. Pan Florián Gryspék z Gryspachu zemřel roku 1588. Dva Floriánovi synové, totiž Vratislav a Ferdinand, po něm zdědili majetek spravovali 27 roků společně. Teprve až roku 1615 si otcův majetek rozdělili.

Páně Floriánovo početné potomstvo se počestilo a větším dílem přešlo k evangelické víře. Gryspékové tehdy sídlili většinou na zámku stojícím v obci Nelahozeves. Patřila jim panství Kaceřov, Nelahozeves a Rožmitál pod Třemšínem. Gryspékové na svých panstvích prosazovali a financovali rozvoj renesanční architektury. Proto dnes zámky v Nelahozevsi a v Kaceřově patří k nejzajímavějším a nejcenějším renesančním stavbám v Čechách.

Erb Gryspéků z Gryspachu

Někteří příslušníci rodu Gryspéků byli účastníky Českého stavovského povstání (1618–1620). Po jeho potlačení jim byl majetek zkonfiskován. Buď celý, nebo jen částečně. Někteří se stali katolíky a mohli v Českém království zůstat. Evangeličtí členové rodu emigrovali. Jako poslední v Čechách žijící potomek rodu se uvádí pan Jáchym Gryspék z Gryspachu. Jeho smrtí dne 27. 12. 1678 vymřela hlavní linie rodu.

Zajímavá a dojemná je pověst o tragickém konci rodu Gryspéků. Nezakládá se na pravdě, přesto je návštěvníkům rodinných zámků často vyprávěna. Rádi ji vyprávějí také průvodci v rodinné hrobce Gryspéků z Gryspachu, totiž v kryptě kostela sv. Petra a Pavla v Kralovicích. Královské městečko Kralovice najdete cca 22 km JZ směrem od českého města Rakovník.

Císař Ferdinand II. po vítězné bitvě na Bílé Hoře trestal všechny své odpůrce a zrádce. Protože se to týkalo také Gryspéků, sjeli se mužští příslušníci rodu na zámku v Kaceřově aby se poradili, co činit dále. Tam se dohodli, že jeden z nich zajede k císaři a požádá ho o milost. Podle

Pohled do hrobky Gryspéků z Gryspachu
v Kralovicích

jedné verze bylo domluveno, že až se bude vracet, že z dálky zamává buď černým šátkem, když u císaře neuspěl, nebo bílým šátkem, když bylo žádosti vyhověno. Jezdec cestou zpět prý omylem zamával černým šátkem. Shromáždění šlechtici v zoufalství nad neúspěchem vypili otrávené víno a zemřeli. Když si jezdec uvědomil svůj omyl, rychle spěchal na zámek. I s koněm však upadl a také se zabil.

Podle druhé verze na cestě zpět jel za jezdcem oficiální císařský posel s rozhodnutím císaře o exekuci. Na zámku všichni napjatě čekali, jaké zprávy jezdec přiveze. Ale ten se s koněm zřítíl ze schodů, rozbil si hlavu a zemřel. Záhy po něm přijel císařský posel a předal shromážděným šlechticům císařův ortel smrti. Když odjel, shromáždění šlechtici ve velkém zármutku vypili otrávené víno a zemřeli. Pohřbeni byli v kryptě kostela v Kralovicích.

Poslední smuteční hostina, ukončená hromadnou sebevraždou, nezůstala na zámku v obci Kaceřov bez odezvy. Rada svědků zahlédla ducha starého pana Floriána, jak v černém plášti prochází chodbami zámku a svolává své syny. Jiní zase zahlédli slečnu v bílém oblečení vyhlížející z okna zámku do kraje. Jeden obyvatel Kaceřova, když se vracel v noci z hostince, spatřil pohromadě všechny Gryspeky. Viděl osvětlenou rytířskou síň, jak se v ní míhají stíny...

*Připravil Jiří Kachlík
Brno, Česká republika*

*Foto na zadní straně:
Renesanční zámek Kaceřov*

